

KONUŞTUĞUMUZ DİLE SERENAT

CEMAL SAFİ TÜRK DİL GEMİSİNİN DİREĞİYİM BEN

Bu kitapçıkta Üstad Cemal SAFİ'yi doğrudan ya da eserleri aracılığıyla tanıyan bir çok ismin kendisine dair kanaatlerini veya hatıralarını bulacaksınız. Üstadın eserlerinden ve hatıralarından nasip almış herkese ulaşmamız elbette imkânsızdı. O bakımdan dar vakitte ulaşamadığımız dostlarımızın affına sığınarak, yazılarıyla bize bir hafıza oluşturma imkânı veren kalem erbabına, bazı yazıların alınmasına aracılık eden Şair Kenan Yavuzarslan'a, kadim dostum Süleyman Demirhan'a, kıymetli ağabeyim Kemal Güney'e, Serenat Kitapçıklarının daimi emektarı HMKÜ Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Görevlisi Gökhan Maraşlıoğlu'na, Üstadın evlatları ve aile yakınlarına; 12 Şubat 2026 tarihinde Kırıkhan'da icra edeceğimiz anma programının yapılmasını samimi bir gayretle destekleyen Kırıkhan Kaymakamı Sayın Ayhan Akpay'a, Kırıkhan Belediye Başkanı Sayın Ömer Erdal Çelik'e, Kırıkhan İlçe Milli Eğitim Müdürü Sayın Kemal Ceylan'a, HMKÜ Kırıkhan Meslek Yüksek Okulu Müdürü Sayın Musa Türkmen'e ve Gazella Gazella Korosu Şefi Sayın Uğur Dağ'a, şahsım ve Konuştuğumuz Dile Serenat Topluluğu adına teşekkür ediyorum.

Hüseyin UZEL

huseyinuzel.com.tr siirmektebikanali

CEMAL SAFİ TÜRK DİL GEMİSİNİN DİREĞİYİM BEN

KONUŞTUĞUMUZ DİLE SERENAT

KONUŞTUĞUMUZ DİLE SERENAT

Kırkhan Belediyesi Kültür Yayınları logosu ile yayınlanmasını uygun bulduğumuz bu kitapçık *Konuştığımız Dile Serenat*'ın yedinci vefa kitapçığı olup, ileride hazırlamayı düşündüğümüz kitapçıklarla birleştirilerek büyük bir cilt halinde edebiyat tarihimize ışık tutan bir hafıza haline getirilecektir. Kırkhan Belediyesi'ne kendi yayınlarında izin almaksızın alıntı yapma, kullanma ve kaynak gösterme hakkı verdiğimiz bu kitapçığın her türlü yayın ve kullanım hakkının çalışma sahibi olan Hüseyin Uzel'e ait olduğunu belirtir, projemize samimi destek veren Kırkhan Belediye Başkanı Sayın Ömer Erdal Çelik'e en kalbi teşekkürlerimizi sunarız.

CEMAL SAFİ TÜRK DİL GEMİSİNİN DİREĞİYİM BEN

Editör ○ Hüseyin UZEL
[huseyinuzel.com.tr]
Yayına Hazırlayan ○ Kemal GÜNEY
Dizgi, Kapak ve Sayfa Tasarımı ○ Öğr. Gör. Gökhan MARAŞLIOĞLU
[gokhanmaraslioglu.com.tr]
Baskı ○ ???
[???)
2026

Bu bir hatıra kitapçığıdır, para ile satılamaz.

İçindekiler

Hüseyin UZEL	5	Konuştuğumuz Dile Serenat ve Cemal Safi
Ayhan AKPAY	8	Takdim
Kemal CEYLAN	10	“Safi” Türkçenin “Safi” Şairi
	12	Cemal Safi’nin Hayat Hikayesi
Ali PARLAK	14	Büyük Ustaya Rahmet ve Hasretle
Alpaslan İNCESU	16	Ustam Cemal Safi
Cavit ERSOY	18	Cavit Ersoy Anılarında Cemal Safi
Cengiz TOPAL	20	Şairler Ölmez Sadece Dizelere Çekilir
Dilaver TÜRKOĞLU	22	Tek Hece
Ebru Safi	24	Büyük Bir Filozof: Cemal Safi
Ercan ERGÜL	26	Muhteşem Bir Cemal Safi Şiiri: “Anladım Baba”
İlter YEŞİLAY	28	Aşkın Şairi Cemal Safi
Kemal GÜNEY	33	Kâh Nâbice, Kâh Nedimâne Bir Şair
Kenan YAVUZARSLAN	37	Yaralı Ceylan (Cemal Safi’nin Şiir Yolculuğu)
Mahmut HASGÜL	43	Cemal Safi Hatıraları
Mehmet Akif SAFİ	48	Babam Cemal Safi
Mehmet Ali KALKAN	49	İmkânlı
Mustafa BİLİR (Âşık Obalı)	56	Cemal Safi İle Kol Kola Dokuz Yıl
Peyami Safa SAFİ	58	Doğuştan Sanatçı Babam Cemal Safi
Prof. Dr. Şahin KÖKTÜRK	60	Aşka Âşık Özgürlüğe Maşuk Harcayan Şair
Şerif MIRIK	68	Cemal Safi’ye Dair İki Ayrı Yazı
Tuncay YALIN	72	Adam Gibi Adam Cemal Safi
Uğur Dağ	74	Cemal Safi Denince
Ümit PİŞGİN	76	Safi Şiir Safi Aşk
Yakup TAHTA	78	Aşkın Şövalyesi Cemal Safi
	80	Cemal Safi’nin Vefatının Ardından...

KONUŞTUĞUMUZ DİLE SERENAT VE TÜRK DİL GEMİSİNİN DİREĞİ CEMAL SAFİ

2025 yılının Haziran ayıydı uzun bir otobüs yolculuğunun ardından indim Samsun'a. Samsunlu şair Kenan Yavuzarslan beni terminalden alıp konukevine götürürken gün yeni yeni ışımaya başlamıştı. Yeşil tepelerden çekilen karanlık, yerini masal gibi bir diyara bırakıyor, kıpır kıpır bir heyecan bu serin yaz sabahına eşlik ediyordu. Buraya Cemal Safi adına düzenlenen geleneksel şiir yarışmasının ödül töreni için gelmiştim. Odama yerleşip biraz uyuduktan sonra ekibe Mustafa Bilir, Alparslan İncesu ve Mustafa Doğan'ı da dahil ederek şehri gezmeye başladık. Parkları, meydanları ve yakın tepelerden insanı selamlayan yayla köyleriyle Samsun muhteşem bir şehirdi. Kıyılarını döven mağrur bir denizi ve her köşesinde milli mücadele döneminin izi vardı. Samsun sanki bütün mısraları berceste olan bir şiir gibiydi. Ne de olsa Cemal Safi'nin şehriydi.

Çok istememe rağmen Cemal Safi ile kendisi hayattayken tanışmak bana nasip olmamıştı. Sanki yaşamak bir göz açıp kapama süresinceydi. Çok sevdiğim şairler daha ben onlarla tanışmadan birer birer kopup gidiyordu hayattan. Ve ben onların vedasını gazete sütunlarından, haber bültenlerinden takip edebiliyordum.

Akşam programın yapılacağı salona gittiğimizde Şef Ali Rıza Gündoğdu'nun yönettiği korodaki pırıl pırıl gençler, bestelenip tarihe mal olmuş bazı Cemal Safi şiirlerini icra ederek gönüllerin pasını sildiler. İlk üçe giren şiirler okundu. Sıra bana geldiğinde kararımı çoktan vermiştim. Bugüne kadar hep yaşayan şairlerimizi davet ederek kendilerine takdim ettiğimiz Konuştuğumuz Dile Serenat kitapçıklarının onuncu sayısı Cemal Safi için yapılmalıydı. Bu güzel şehir ve şu korodaki pırıl pırıl gençler bunu çoktan hak etmişti. Adlarını tek tek zikretme imkânım yok ama Hatay'a dönerken kalbimin bir köşesinde o gençlerimizin notalara sinmiş gayretini de getirdiğimi belirtmek istiyorum.

Türk şiiri havzasını büyüterek akan ve dil denizini besleyen bir gönül ırmağına benzer. Türk dili öyle kadim bir deniz ki asırlar boyu ışıltısına kapılan kaç şair kalbinin ufuklarına yelken açtı. Ve kaç şairin mısraları yolunu kaybedenler için deniz fenerine dönüştü. Hatta bazı şairler aruzun, hecenin veya serbest veznin öyle muhteşem örneklerini ortaya koydular ki onlar için “Türk dil gemisinin direği” oldular dersek mübalağa etmiş olmayız.

Yıllar yıllar önceydi henüz lise sıralarında öğrenciydim. O yıllarda sevilen şarkılar kasetlere doldurtulur, evlerde, işyerlerinde ve mahalle dolmuşlarında dinlenirdi. Bir gün Ahmet Kaya'nın sesinden bir şarkı dokunuverdi ruhuma:

*Uçun kuşlar uçun, doğduğum yere
Şimdi dağlarında mor sümbül vardır
Ormanlar koynunda bir serin dere
Dikenler içinde sarı gül vardır*

Biraz araştırınca öğrendim ki sözleri Rıza Tevfik Bölükbaşı'na ait. Kocaman puntolarla yazdım aklımın bir kenarına: “Rıza Tevfik Bölükbaşı”

Okudukça gördüm ki Rıza Tevfik kendi döneminin en önemli şairlerinden biri. Onun şiirleri adeta hece vezninin kemale ermiş birer örneği gibi. Ne yalan söyleyeyim onu okurken artık bunun üzerine söz söylenemez diye düşünmekten fikrimi alıkoyamıyordum... Kendisini Rıza Tevfik'in çırağı olarak nitelendiren Cemal Safi'nin şiirleriyle tanışınca bu düşüncemin ne kadar yersiz olduğunu anladım. Ve Yahya Kemal'in o meşhur rubaisine hak verdim doğrusu:

*Eslaf kapıldıkça güzelden güzele
Fervermiş o neşveyle gazelden gazele
Sönmez seher-i haşre kader şiir-i kadim
Bir meşaledir devredilir elden ele*

Bütün varlığımla inandım ki şiir-i kadim elden ele devredilen bir meşale gibidir. Ve her devir edebiyat tarihine kendi büyük şairlerini takdim edecektir. Şahsen ben o şairlerden birinin de Üstad Cemal Safi olacağı kanaatindeyim. Bu kitapçıkta onu doğrudan ya da eserleri aracılığıyla tanıyan bir çok ismin Cemal Safi'ye dair kanaatlerini veya hatıralarını bulacaksınız. Üstadın eserlerinden ve hatıralarından nasip almış herkese ulaşmamız elbette imkânsızdı. O bakımdan dar vakitte ulaşamadığımız dostlarımızın affına sığınarak yazılarıyla bize bir hafıza oluşturma imkânı

veren kalem erbabına, bu yazıların alınmasına aracılık eden Şair Kenan Yavuzarslan'a ve 12 Şubat 2026 tarihinde Kırıkhan'da icra edeceğimiz anma programının yapılmasını samimi bir gayretle destekleyen Kırıkhan Kaymakamı Sayın Ayhan Akpay'a, Kırıkhan Belediye Başkanı Sayın Ömer Erdal ÇELİK'e, Kırıkhan İlçe Milli Eğitim Müdürü Sayın Kemal Ceylan'a şahsım ve Konuştuğumuz Dile Serenat Topluluğu adına teşekkür ediyorum.

Sözümü Cemal Safi'nin bir şiiriyle noktalamak istiyorum:

*Fikret'in kabrinde derin hüznünü
Duyunca tarz ettim hece veznini
Elim ondan aldı yazım iznini
Feylesof Rıza'nın çırağıyım ben*

*Milli tarz benimdir modalar sizin
Ustamdan el aldım, Rabbimden izin
Rüzgarım esindir, yelkenim vezin
Kitabını yazdım ben bu denizin
Türk dil gemisinin direğiym ben*

Dokuzuncu Serenat Kitapçığını kendisi için hazırladığımız Hayati İnanç'a sıhhat ve huzurla geçecek bir ömür diliyoruz.

TAKDİM

Edebiyat, özellikle de şiir, toplumların ortak hafızasını besleyen en güçlü kaynaklardan biridir. Medeniyetler, yalnızca şehirler ve binalar ile değil; sözü, sesi ve duyguyu gelecek nesillere taşıyan müstesna kültür insanlarıyla ayakta kalır. Türk edebiyatı asırlardır duyguyu kelimeyle yoğuran, gönül dünyamıza seslenen büyük şairlerin omuzlarında yükselmiştir. Bu müstesna isimlerden biri olan Cemal Safi, şiirlerinde insanın en derin hâllerini; aşkı, hasreti ve vefayı kendine özgü bir tarzla dile getirmiş, mısralarıyla gönüllerde kalıcı izler bırakmıştır. Cemal Safi Türk şiirinin güçlü damarını sade, içten ve herkesin gönlüne hitap eden bir dil ile sürdürmüş; şiiri yalnızca okunur değil, hissedilir bir değer hâline getirmiştir. Onun dizeleri, bireysel duyguların ötesine geçerek geniş kitlelerin ortak hissiyatına tercüman olmuş, böylece Türk şiirinin toplumsal hafızadaki yerini güçlendiren önemli bir katkı sunmuştur.

Cemal Safi aynı zamanda Türkçeyi sade, anlaşılır ve etkili biçimde kullanmadaki başarısı dolayısıyla dilimize yaptığı katkılardan ötürü Türk Dil Kurumu tarafından ödülle layık görülmüştür. Bu ödül, Cemal Safi'nin Türkçeye duyduğu saygının ve eserlerinde sergilediği yüksek dil bilincinin kurumsal düzeyde takdir edildiğini göstermektedir. Günümüzde dilimizde

yaşanan yozlaşma, yabancılaşma ve özensiz kullanım tartışmalarının arttığı bir dönemde bu ödülün ne kadar kıymetli olduğunu özellikle vurgulamak gerekir. Kültür ve edebiyat, insanın ruhunu besleyen en önemli unsurlardandır. Kırıkhan'ın yaşadığı büyük deprem felaketi; hafızalarımızı, duygularımızı ve günlük hayatımızı da derinden etkilemiştir. Böylesi büyük acıların ardından şehirlerin yeniden ayağa kalkması, yalnızca fiziksel bir inşaa süreci değil; aynı zamanda ruhsal ve kültürel bir toparlanmayı da gerektirir. İşte bu noktada sanat ve edebiyat, özellikle de şiir, iyileştirici bir güç olarak karşımıza çıkar. Şiir; acıyı inkâr etmeden, onu anlamlandırarak ve paylaşarak insanları birbirine yaklaştırır.

Bu çalışma, Cemal Safi'nin şiir dünyasını Kırıkhan'da yeniden hatırlatırken; aynı zamanda deprem sonrası yeniden kurulan hayatın içinde kültür ve sanatın vazgeçilmez yerini de işaret etmektedir. Şehrimizin yaşadığı zorluklara rağmen kültürel üretimi sürdürme iradesi, dayanışmanın ve umut duygusunun en somut göstergelerinden biridir. Bu yönüyle kitap, bir anma faaliyeti olmanın ötesinde; hafızayı canlı tutan, geleceğe güvenle bakmayı mümkün kılan bir kültürel duruştur. Bu anlamlı çalışmanın hazırlanmasına vesile olan İlçemizin yetiştirdiği çok değerli şairimiz Hüseyin UZEL hocama, duygu ve düşünceleri ile bu satırlara destek sunan tüm edebiyat dostlarına, Kırıkhan Belediye Başkanlığımıza ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Cemal Safi'nin kelimelerle inşa ettiği duygu dünyasının, bu kitap aracılığıyla daha geniş kitlelere ulaşmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla.

“SAFİ” TÜRKÇENİN “SAFİ” ŞAİRİ

1990 ve 1991 yıllarında yılın şairi seçilmiş ve Türk Dil Kurumu tarafından 2003 yılında Türkçeyi en etkin ve güzel kullanan şair olarak ödüllendirilen büyük bir şairimizdir Cemal Safi. Kendi öz değerlerimizden beslenerek millî ve dinî bir coşkuyla dile getirdiği mısraların her biri bizimdir ve bizi anlatır.

Orta Asya bozkırlarında kopuz tınısı ile başlayıp Anadolu coğrafyasında saz ve söz ile devam eden binlerce yıllık geleneğimizin son dönemdeki bayraktarlarından. Millî ölçümüz heceyi, mısralarında bir ozan edasıyla nakış nakış işleyerek milletimizin gönlüne dokunabilmeyi başarmış ender sanatçılarımızdandır.

Cemal Safi'nin mısraları sadece yazı dünyasında da kalmamıştır. Aynı zamanda birçok şiiri müzik dünyamızın değerli sanatçıları tarafından bestelenerek Türk müziğine bir miras olarak kalmıştır. 150'den fazla şiiri bestelenmiş; özellikle Orhan Gencebay, Zekai Tunca gibi sanatçılarımız tarafından seslendirilerek milletimizin gönlünde yer etmiş ve dilden dile söylenmiştir, söylenmektedir.

Şiirlerinde tasavvufi ve millî konulara da yer veren Cemal Safi'nin methiye ve naatları kültür hazinemiz içinde oldukça kıymetli bir yere sahiptir. Bir söyleşisinde “İnsan doğayı sever. Bayrağı ve vatanı sever. Maviyi, yeşili, çiçeği sever. Evladını, anasını, babasını, kardeşini de sever. Sevgi, damıtıldığı zaman aşka dönüşür.” diyen Cemal Safi; bize insan sevgisini, vatan ve millet sevgisini anlatır. Aynı söyleşisinde “Beşerî aşk, insanı Allah aşkına götürüyor. Hiçbir insan yoktur ki beşerî aşkı tanımadan Allah aşkını tanısin. Benim Allah için yazdığım şiirim *Kâinatın Ulu İmparatoru* adlı şiirimdir.” diyen Cemal Safi, aynı zamanda Allah aşkını da Yunus Emrelerden, Fuzulilerden süzülerek çağımıza taşımış ve bizlere sunmuştur. *Kâinatın Ulu İmparatoru* şiirinin en beğendiğim mısralarını sizlerle paylaşmak istiyorum:

*Şahâdet ederim ki tek Allâh'sın, ilâh yok
Son resûlün Muhâmmed, cevaplandı ilk soru
Kabir azâbı verme, sevap cüz'î, günâh çok
Gaffârsın, Kâinatın Ulu İmparatoru*

2018 yılında kaybettiğimiz değerli şairimiz Cemal Safi; şiirleriyle gönüllerde taht kurmuş, ahlaklı hayat çizgisiyle halkımızın hürmetine mazhar olmuş, edebi ve fikrî kalitesiyle milletimizin hayranlığını kazanmıştır.

Bizler; bugün, maarif ailesi olarak Cemal Safi gibi kendi öz kültürümüzden beslenen büyük ediplerimizi “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” mizle öğrencilerimize daha yakından tanıtmak, öğrencilerimizin onların fikir dünyalarından beslenmelerini ve kendi öz kültürlerinden yükselmelerini sağlamak için üzerimize düşen sorumluluğun farkındayız.

Edebiyat ve düşünce dünyamıza damga vurmuş büyük edibimiz merhum Cemal Safi'yi hürmet, rahmet ve minnetle yad ediyorum.

CEMAL SAFİ'NİN HAYAT HİKAYESİ

“Şair olunmaz, şair doğulur!..”

Baba tarafı Azerbaycan/Karabağ'lı, anne tarafı Samsun'lu olan Cemal Safi, 15 Ekim 1938 yılında Samsun'da doğmuştur. İlk öğrenimine Sakarya İlkokulu'nda başlamıştır. Samsun Sanat Okulu'nun torna tesviye bölümünden mezun olmuştur. 1959 yılında ailesiyle Ankara'ya taşınmış ve 1971 yılına kadar o dönemde sahibi oldukları Büyük Otel'de babasının yanında çalışmıştır.

Henüz 11 yaşındayken;

*“Yazmakta epeyce olmuşum mahir,
Yalan yanlış düzme beyit vesair.
Muhitimde ehli yoktu ki zahir,
Benim gibi cahili ettiler şair.”*

Dizeleriyle ilk şiirini yazmış olsa da 38 yaşından sonra yetkin ve üretken bir şair olarak şiirler telif etmiştir.

Şairliğinin şekillenmesinde Abdülhak Hamit Tarhan, Rıza Tevfik, Mehmet Akif, Necip Fazıl Kısakürek, Yahya Kemal Beyatlı, Faruk Nafiz Çamlıbel ve Rıza Polat Akkoyunlu gibi önemli şairlerin etkisi yüksektir.

Şiir yazma tekniği, hece ölçüsüne dayalıdır. Aruz ölçüsüyle şiir yazma denemeleri de olmuştur. Kafiye ve vezni, şiirin temel unsuru olarak benimsemiştir. Divan şiiri, Halk şiiri, Tasavvuf şiiri geleneğini, kendi şiir sanatında harmanlamıştır.

Şiirlerini ilk defa Orhan Gencebay bestelemiştir. 1989 Yılında Zekai Tunca'nın bestelediği Rüyalarım Olmasa, 1990 yılında Selçuk Tekay'ın bestelediği Vurgun'un güftekarı olarak Hürriyet gazetesinin Altın Kelebek Ödülleri'nde ve Milliyet gazetesini tarafından verilen yılın en sevilen şarkısı ödülleri ile 1991 yılında yine Zekai Tunca'nın bestelediği Gözüm Kesmiyor şarkısıyla Milliyet gazetesinin, 1991 yılında TRT'nin açmış olduğu yarışmada yine İmkansız şarkısıyla en iyi Türk sanat müziği şarkısı ödülü almıştır.

1990 yılında Bu Gece Kalıyorum adıyla bir şiir kaseti çıkarmıştır. 1993 yılına kadar yazdığı şiirleri, Vurgun başlıklı ilk kitabında yayımlayan şair, 2000 yılında Sende Kalmış, 2002 yılında Kıyamete Kırk Kala ve 2008 yılında da Ya Evde Yoksan başlıklı şiir kitaplarını Türk Edebiyatına kazandırmıştır.

Şairin bugüne kadar 40 tanesi Orhan Gencebay tarafından olmak üzere Zekai Tunca, Selçuk Tekay ve Candan Erçetin ve Kenan Yavuzarslan gibi sanatçı ve besteciler tarafından 150 civarında şiiri bestelenmiştir. Besteleri Muazzez Abacı, Muazzez Ersoy, Zeki Müren tarafından da seslendirilmiştir..

Cemal Safi, Türk Dil Kurumu tarafından, 2003 Türk Dil Bayramı'nda Türkçeyi en etkin ve güzel kullanan şair olarak ödüllendirilmiştir.

2004 yılında Mihai Eminescu adına düzenlenen Eminescu madalyası alan şairin şiirleri İtalyanca, Rumence ve Arnavutçaya tercüme edilmiştir.

Şair, yaz aylarını geçirmekte olduğu Akçay'da 1992 yılından beri her yıl, Ağustos ayının son üç günü gerçekleşen Akçay Şairler ve Bestekârlar Festivali'ni organize etmiştir.

Beyin damarlarındaki rahatsızlığa bağlı solunum yetmezliği (KAOH) nedeniyle 2017 yılı Ekim ayında hastaneye kaldırılan şair, uzun süre tedavi gördüğü hastanede 17 Nisan 2018 tarihinde hayata veda etmiştir. 20 Nisan 2018 tarihinde Ankara/Pursaklar Gümüşköy mezarlığına defnedilmiştir.

Şükran Safi ile evli olan Cemal Safi'nin, hayatta olan Peyami Safa ve Mehmet Âkif isimli iki oğlu ile Ebru isimli bir kızı vardır.

BÜYÜK USTAYA RAHMET VE HASRETLE

“Var mı beni içinizde tanıyan?
Yaşanmadan çözülmeyen sır benim.
Kalmasa da şöhretimi duymayan
Kimliğimi tarif etmek zor benim.”

Şöhretini geç duyanlardan biri olduğumu itiraf etmeliyim. Bestelenmiş, şarkı olmuş sözleri adının hep bir adım önündeydi. Tıpkı Dilaver Cebeci'nin Mustafa Yıldızdoğan'dan sonra anılması gibi. Abdurrahim Karakoç'un Musa Eroğlu'ndan sonra hatırlanması gibi. Tek Hece Aşk, Ya Evde Yoksan, Ayşen gibi şiirlerini Orhan Gencebay'dan sonra duyduk. Suçlu, adından önce şiirlerini ezberleten Cemal Safi miydi biz miydik?

Üç gruba ayrılırdı bizim zamanımızda âşıklar; Ferdici, Müslümcü ve Orhancı... Yüreğimizin kıpır kıpır ettiği ilk gençlik yıllarımızda Ferdi Tayfur dinlerdik. Karışık kaset doldurur, sevdiğimiz şarkıları bir kasette toplardık. Ferdi'nin şarkılarından sonra favori parçamız; “Ya Evde Yoksan”dı.

“Yanlış mı aklımda kalmış acaba?
Muhabbet sokağı, numara doksan
Boşa mı gidecek bu kadar çaba?
İçim ürperiyor, ya evde yoksan?”

Bir de Ayşen vardı yine Cemal Safi imzalı. Doksanlık kasette döndüre döndüre dinlediğimiz.

“Dostlarım namıma Ferhat dese de,
Ruhum aşk elinden imdat dese de,
Kör şeytan resmini yırt at dese de,
Ellerim bir türlü varmıyor Ayşen.”

Cemal Safi'nin büyüklüğünü büyüdükten sonra fark ettim. 2012 yılında Ankara Kocatepe Camisinde Abdurrahim Karakoç'un cenaze namazı sonrası kartvizit büyüklüğünde bir kâğıda iliştirilmiş şu dörtlüğü tören boyunca sol göğsümüzde taşımıştık:

“Nasıl ağıt yakalım dinlerken 'Mihriban'ı
Derdimizi dökecek kafiye mi bıraktın?
Hece veznine âşık ettiğin garibanı
Teselli etsin diye Safi'ye mi bıraktın”

Bu dörtlük; cenaze töreninde Abdurrahim Karakoç'un tabutuna tutturulmuş, Cemal Safi'ye ait bir veda ve vefa şiiriydi.

Aşk şairi olarak bilinen Cemal Safi'nin “Senden Sonrası” adlı şiiri gerçek aşkı bulduğunun belgesi niteliğindedir.

“Yumup gözlerimi yalan dolana;
Açtım can evimi gerçek olana.
Elif'i bırakıp Karac'oğlana,
Yunûs'la yarıştı sende sonrası”

Leyla ile başlayan aşk serüveni Mevla ile tamama ermiştir. İşte bu tespitimi doğrulayan dörtlük:

“Farkına varınca olup bitenin,
Kırdım zincirini nefsin, bedenini!
Beni aşkın ile ıslah edenin,
Lütfuna eriştir sende sonrası...”

Aşk şairinin kelimeleri kemik gibidir. Eğilmez, bükülmez! Kelimelerle ördüğü şiirleri kimlik gibidir. Yitirilse de hükmünü yitirmez.

Büyük ustaya rahmet ve hasretle...

USTAM CEMAL SAFİ

Cemal Safi hayranlığım, ortaokul yıllarımda başladı. Abimin eve getirdiği Orhan Gencebay kasetlerini dinlerken güftesi Cemal Safi'den olan şarkılar hep dikkatimi çekti.

Cemal Safi hocam ile tanışmamız, 1998 yılında yirmi bir yaşımıdayken "Sende Kalmış" kitabındaki telefon numarasını arayıp randevu alarak gittiğim ofisinde olmuştu. Vefatına kadar haftada iki üç gün görüştük. Yaklaşık yirmi yıllık bu dönemde birçok hatıra birikti.

Cemal hocamı anlatmak gerçekten çok zor; soranlara hep şöyle söylerim: "Cemal Safi anlatılmaz, yaşanır!"

Akçay'da olduğu bir gün Cemal Hocamın telefonu çalar. Hollanda'dan bir hayranı arar ve görüşmek ister, Cemal hocam da onu Akçay'a davet eder. Pansiyonun bahçesinde otururlarken Cemal hocam Hollanda'dan gelen misafirine "hadi bir şiir oku" der. Misafir de: "hocam iki bin tane şiirim var ama hiçbirini aklımda değil" der. Cemal hocam: "yanında yazılı da mı yok" deyince misafir, iki kolunu yana açar ve tüm parmaklarını aşağı-yukarı hareket ettirerek "Hocam uçak düşerse şiirlerim etrafa saçılır diye getirmedim" der. Cemal hocam şaşkınlık içinde bakarken eşi Şükran teyze Cemal hocama döner: "Bak kimlerle uğraştığına" der.

Cemal hocam, sürekli şiir yazmaktansa az yazıp iyi yazmanın daha evlâ olduğunu vurgularken Orhan Şaik Gökyay'dan bahseder ve çok şiiri olmadığını ancak şuaranın içinde hep saygı gördüğünü söyler ve "Bu vatan kimin" şiirinden örnekler verirdi.

*Bu vatan toprağın kara bağrında
Sıra dağlar gibi duranlarındır.
Sencileyin hasmı rüyada değil,
Topun namlusunda görenlerindir*

Her pazar program yaptığımız bir restoranda şiir okuma sırası bana gelmişti. Cemal hocam "1071 Malazgirt kalk sıra sende, var mı yeni yazdığın bir şiir" diye sordu. Ben de "maalesef yok hocam" dedim. "Otur o zaman cezalınsın" dedi, teşekkür ettim oturdum.

Ancak bir dahaki sıra gelişinde bana şiir okutacağımı biliyordum. Sıra bana tekrar gelene kadar bir dördlük yazdım ve sıra bana geldiğinde, "hocam yeni bir dördlük yazdım okuyabilir miyim" dedim, "oku bakalım" dedi.

*Hep az yazdım; her daim gönülde olmaz sihir
Geçen yıl yazdıklarım toplasam üç taneydi
Yaşamayı namlunun ucundan gören şair
Orhan Şaik Gökyay'ın şiiri kaç taneydi?*

Otur otur anlaşıldı dedi... Gülüştük...

Cemal hocam, şakacı, esprili ve çok nahif bir insandı. Kimseyi kırmak istemez, normal bir insanın sinirleneceği durumlarda dahi sakin kalırdı.

Şiirlerini, anlaşılabilir sade bir dille yazardı. "İmge" konusunun yanlış anlaşıldığını, bazı şairlerin imgenin bir girift durum olduğunu sanıp, anlaşılmaz bir dilde şiir yazdıklarından bahsederdi. Birkaç örnek verecek olursak:

<i>Ahım sardı dört yanını</i>	<i>Gözlerim uykuyla barıştı sanma</i>
<i>Üzmedin tatlı canını</i>	<i>Sen gittin gideli dargın sayılır</i>
<i>Aşk dağının volkanını</i>	<i>Ben de bir zamanlar sevildim amma</i>
<i>Döktün bağırıma bağırıma</i>	<i>Seninki düpedüz vurgun sayılır</i>

Bu dördlüklerde ortaokuldaki bir çocuğun bile anlayabileceği imgeler var. Benim de çocukluk yıllarımda Cemal Safi şiirlerine meyletmem, bu sade ve anlaşılabilir dilin ürünü olsa gerek.

Allah Cemal hocama rahmet eylesin, mekânı cennet olsun...

CAVİT ERSOY ANILARINDA CEMAL SAFİ

Adımı bilirdim, hece vezniyle ve halk edebiyatı öğeleriyle yazdığı birkaç şiirine çeşitli kaynaklarda rastlamış ve çok beğenmiştim, ancak yüz yüze tanışmak kısmet olmamıştı.

80'li yılların başı idi zannediyorum, bir radyo veya tv programı için Ankara'da bulunuyorduk. O zamanlar Ankara'da meşhur Körfez lokantası vardı ki - Hemşin'li bir aile işletmesi olarak hatırımda kalmış - TRT sanatçıları, hocaları ve şairlerin uğrak yeri idi. Biz de rahmetli Engin ÇIR kardeşimle akşam yemeği için gittik. Bir müddet sonra Engin; "Abi, bahçe kısmında Halil SOYUER ile Cemal SAFİ var, bir uğrayalım, tanışmış olursun dedi. O şekilde yanlarına gittik her ikisi ile de tanıştık.

Cemal SAFİ, Samsun'dan hemşehrilerim gelmiş diye iltifat etti. O zamanlar daha çok TSM eserleri ilgi alanım olduğu için Halil SOYUER'den aruz şiiri istedim. O da "Evlat, gençlikte yazdığım 5-10 aruz şiirim var, sana gönderirim" dedi ve hakikaten bir hafta sonra bir şiiri postadan çıktı; "Özler de ararsan bulamazsın beni artık." Bu şiirini çok sevdim ve hemen Karçıgar makamında besteledim TRT repertuarındadır.

Cemal Safi şiirlerinde hep çok kuvvetli bir halk edebiyatı etkisi, çok sağlam ve hatasız uyak, durak işleyişi yanında farklı bir anlatım görürdüm. Hep Rıza Tevfik BÖLÜKBAŞI şiirlerinin havasını hissederdim. Feylesof RIZA'nın TSM repertuarındaki;

- Dizlerine kapansam kana kana ağlasam-Sadettin KAYNAK
- Dün gece ye's ile kendimden geçtim- Suphi Ziya ÖZBEKKAN
- Hastayım yalnızım seni yanımda sanıp ta bahtiyar ölmek isterim-

Lemi ATLI

Eserlerinin bestelerini çok severek okurdum ayrıca şiir olarak da çok severdim.

Sonraları öğrendim ki; Cemal SAFİ'nin şiirde öncelikle örnek aldığı şair de Feylesof RIZA imiş.

Şiirlerinde hem çok sağlam ve hatasız bir yapı ve hem de çok rahat

konuşur gibi bir çırpıda söylenen günlük konuşmaları bile şiir diliyle mükemmel anlatan bir yapı gördüm ve hayran oldum.

1990-2000-2010 ve vefatına kadar olan devirlerde çok bir araya gelme fırsatımız oldu. Ağabey kardeş sevgisi yaşadık. Birçok şiir ve müzik organizasyonlarında birlikte olduk. Akçay'daki şiir ve şarkı yarışmalarını yaşadık. Şiirlerini adeta yaşayarak okuması çok beğenildi, şiir okumada adeta yeni bir tarz yarattı.

Çok kadim dostum olan Orhan GENÇEBAY ile müşterek eserlerini çok beğenerek yakından takip ettim. Zekai TUNCA dostumuz tarafından bestelenen Uşşak şarkısı ; "Haklısın ne kadar üzsen de beni" şarkısı halen en severek çalıp söylediğim şarkılar arasındadır.

Bugüne kadar çok sevdiğim şiirlerinden bestelemek kısmet olmadı çünkü bestekarlar tarafından kapışılıyordu.

Onun şiirlerinden bestelemek kısmet olmadıysa da, çok değerli şair kardeşim Kenan YAVUZARSLAN'ın Camal SAFİ için yazdığı ve içinde;

*Şiir süzüp sihirden ihtilâl geldi geçti
Kavuşmayan nehirden ihtimâl geldi geçti*

*Yazıldı aşk, o ürkek ceylanın gözlerinden
Ve simsiyah, şiirden ber-kemâl geldi geçti*

*Hicaz, Sabâ, Hüseyinî bahtiyâr oldu bir dem
O selsebil mühürden pâyimâl geldi geçti*

*Hüzün bulutlarından yağdı başkente yağmur
Şifâ süzüp zehirden arzuhâl geldi geçti*

*Ezel ebed yürürken şarkılar oldu şâdan
Gönül denen şehirden bir Cemal geldi geçti*

Vezin: Me fâ i lün / Fe û lün / Fâ i lâ tün / Fe û lün

Şiirini çok beğendim ve Kürdilihicazkar Makamında besteledim.

Samsun Devlet Klasik Türk Müziği korosunun Cemal SAFİ eserleri konseri içinde de seslendirilmiştir.

Bu büyük şair hemşehrimize rahmet diliyorum, mekanı cennet olsun.

ŞAİRLER ÖLMEZ SADECE DİZELERE ÇEKİLİR

Bazı şairler vardır; adları anıldığında bir dize düşer insanın içine.
Cemal Safi, işte o dizenin ta kendisidir.

O, şiiri yalnızca yazmadı; suskun kalplere emanet etti.

Bilmiyorum nerdeyim, ne haldeyim, ben kimim?

Mesela “Sende Kalmış” şiiri söyleyemeyenlerin sesi, içine atanların yükü oldu. Ardında bıraktığı her mısra, bir şairin değil, bir insanın kalbinden dökülen en sahici itiraftı.

Cemal Safi'nin şiiri; yarım kalmış sevdaların, geç kalınmış cümlelerin, rengarenk rüyaların, toz pembe hayallerin diğer adıdır.

Sende kalmış “Bir Gün”e bırakılmış umutların şiiridir.

Onun dizelerinde aşk, ulaşılmış bir mutluluk değil; beklenen, özlenen, bazen de kabullenilen bir kaderdir. Bu yüzden şiirleri güç vermez insana; gerçeği hatırlatır. Çünkü Safi, insanın zayıf yanlarını utanmadan sevebilmiştir. O, kelimeleri süslemekten çok, onlara ruh üfleme seçti.

Güldüğümü gösteren tek resim...

Sende kalmış.

Şiirlerinde gösteriş yoktur; ama derin, ağır bir sızı vardır.

Aşkı anlatırken bile vakur bir hüznü taşır; bağırmasın, sitem etmez, yalnızca hatırlatır. Ve her dizesi, kalpte uzun süre kalan sessiz bir iz gibi yerleşir.

Bugün Cemal Safi aramızda olmayabilir; ama şiiri hâlâ yaşayan bir duygudur.

Ayıplama, kınama, kahveye gidiyorsam...

Sende kalmış demektir, ladesim sende kalmış.

Bir şarkının içinde, bir mısranın kenarında, bir yalnızlık anında ansızın karşımıza çıkar.

Çünkü bazı şairler ölmez; sadece dizelere çekilir. Cemal Safi de artık kelimelerde yaşayan, her okunduğunda yeniden hatırlanan bir gönül emanetidir.

Bu kitap, bir şairi anlatmak için değil yalnızca; bir hissi yaşatmak için vardır.

Allah'ım düşmanımı düşürmesin zaafa...

Son diyorum sana son nefesim sende kalmış.

Ve her sayfasında, bir yerlerde, mutlaka sende kalmış bir duygu saklıdır.

TEK HECE

“Var mı beni içinizde tanıyan
Yaşanmadan çözülmeyen sır benim
...
Her oyunu bozan gizli zor benim...”

İlk gençlik yıllarımda en çok etkilendiğim, sonrasında ise belirli yaşantılarla gerçek anlamını kavradığım en güzel dizeler bunlardı nazarımda. Tabii şairini tanımadan dinlediğim bir şarkıydı bu, o dönem benim için. Sonrasında şarkıyı seslendiren sanatçımız bir röportajında “Tek Hece” şiirini -şarkıya uyarlanmış adı “Benim Adım Aşk” olarak kalmış aklımda- Cemal SAFİ'nin yazdığını söyleyince bu isme karşı bir merak oluşmuştu içimde. Çünkü her dinlediğimde ürperiyor, çok duygulanıyordum.

Zamanın imkanları ile kütüphanenin yolunu tuttum, öğrencilik yıllarıma denk gelen bu araştırma bence yeterli olmamıştı. Şiirlerini otuz sekiz yaşından sonra yazmaya başladığını okuduğumda bir yandan “neden acaba?” diye düşünüp bir yandan da onun olgunlaşma sürecine bu yaşta erişmiş olabileceğini düşündüm. Benim duygularımın dili olmuştu ve direk hislerime ve kalbime dokunuyordu.

Kullandığı dilin sade olması şiirlerinin bestelenmesine ve daha çok insana hitap etmesine vesile olmuştu. Cemal SAFİ'de mutlu son yoktu ve bu çoğu zaman insanı daha çok cezbeden bir his oluşturuyordu. Kaybedişi ve ıstırabını, sevgiliye söyleyemeyen onurlu bir duruş ve hüznü, bir arada ancak bu kadar güzel ifade edilebilirdi ve bu ifadenin mimarı tek kelime ile Cemal SAFİ idi. Bu yönü ile son dönem edebiyatımızın en çok akılda kalan şairi olmuş ve konusu aşk olan şiirlerini inşa etmişti.

Onun şiirlerini okurken, eğer aşkınsanız, içinizde duyguların coştüğünü, kabınıza sığmadığınızı hissedersiniz; aşık değilseniz, geçmiş yaşantılarınızı ve gelecekte yaşamak ve hissetmek istediğiniz yaşantıları bilinçaltının tozlu raflarında yeniden duyar ve yaşarsınız.

Şiirlerini okurken Onu, “Yağmur yağ demeden yollara düşen ve sevgilinin evde olmaması korkusuyla içi ürperen bir aşık” olarak tanır, aşkı da bazen de sultanların, kralların tahtını yerle bir eden doğaüstü bir güç olarak görürsünüz. Şiirleri, sanki üzerine kırk kilit vurup kapattığımız yaralarımızı sızlatır; kişinin kendisiyle başbaşa kalıp duygu dünyasını sorgulamasına, kendini hesaba çekmesine zemin hazırlar.

Satırlarımızı ne kadar uzatsak da yeterince anlatamayız Onu... Öz bir cümle ile bitirmek gerekirse; Cemal SAFİ varlığıyla AŞK olan, AŞIK olan, AŞKI aşkla anlatan ve anlattıklarıyla nesilden nesile kulaktan kulağa ve çağdan çağa yaşayacak olan bir cevherimizdir...

BÜYÜK BİR FİLOZOF: CEMAL SAFİ

Cemal Safi, kelimenin tam manasıyla bir şairdi. Hem de eşsiz bir şair. Ama onu yalnızca bir şair olarak anmak ona haksızlık olur. O, aynı zamanda büyük bir filozoftu. Çünkü şiirlerinde yalnızca aşkı, özlemi, insan ruhunun ince sızılarını değil; aynı zamanda insanın varlık karşısındaki duruşunu, hayatın anlamını ve ahlakın derin köklerini de işledi.

Onun felsefesi, günlük hayattan beslenen bir hikmet felsefesiydi. Büyük cümlelerle değil, sade ama yürekte gelen kelimelerle konuşurdu. Çünkü biliyordu ki hakikat, süslü sözlerin ardında değil; yalınlığın içindeki derinlikte gizlidir.

Cemal Safi, gerçek bir sufi idi de; Kimseyi ötekileştirmez, insanları oldukları gibi kabul ederdi. Ona göre insan, kusurlarıyla insandır ve her gönül, bir başka gönüle ayna olacak kadar kıymetlidir. Kendisine kötülük yapılsa bile o kötülüğe iyilikle karşılık vermek, onun ahlak anlayışının temeliydi. Bu yönüyle yalnızca bir şair değil, bir gönül terbiyecisi, bir ahlak filozofu olarak da yaşadı.

İnce ruhlu, zarif, vakur ve aynı zamanda hayatın çetin yollarına sabırla direnmiş bir insandı. Onu tanıyan herkes, onun sözlerinde ve duruşunda derin bir hikmeti görürdü. Yazdığı her mısra, yalnızca duygunun değil, aynı zamanda düşüncenin, tefekkürün izlerini taşırdı.

Cemal Safi, ardında yalnızca dizeler değil; bir hayat felsefesi bıraktı. O felsefe, sevginin insanın en büyük yolculuğu olduğu, affetmenin ruhu arındırdığı, tevazunun ise insana gerçek büyüklüğü kazandırdığı gerçeğidir. Büyük Bir Filozof: Cemal Safi

Cemal Safi, kelimenin tam manasıyla bir şairdi. Hem de eşsiz bir şair. Ama onu yalnızca bir şair olarak anmak ona haksızlık olur. O, aynı zamanda büyük bir filozoftu. Çünkü şiirlerinde yalnızca aşkı, özlemi, insan

ruhunun ince sızılarını değil; aynı zamanda insanın varlık karşısındaki duruşunu, hayatın anlamını ve ahlakın derin köklerini de işledi.

Onun felsefesi, günlük hayattan beslenen bir hikmet felsefesiydi. Büyük cümlelerle değil, sade ama yürekte gelen kelimelerle konuşurdu. Çünkü biliyordu ki hakikat, süslü sözlerin ardında değil; yalınlığın içindeki derinlikte gizlidir.

Cemal Safi, gerçek bir sufi idi de; Kimseyi ötekileştirmez, insanları oldukları gibi kabul ederdi. Ona göre insan, kusurlarıyla insandır ve her gönül, bir başka gönüle ayna olacak kadar kıymetlidir. Kendisine kötülük yapılsa bile o kötülüğe iyilikle karşılık vermek, onun ahlak anlayışının temeliydi. Bu yönüyle yalnızca bir şair değil, bir gönül terbiyecisi, bir ahlak filozofu olarak da yaşadı.

İnce ruhlu, zarif, vakur ve aynı zamanda hayatın çetin yollarına sabırla direnmiş bir insandı. Onu tanıyan herkes, onun sözlerinde ve duruşunda derin bir hikmeti görürdü. Yazdığı her mısra, yalnızca duygunun değil, aynı zamanda düşüncenin, tefekkürün izlerini taşırdı.

Cemal Safi, ardında yalnızca dizeler değil; bir hayat felsefesi bıraktı. O felsefe, sevginin insanın en büyük yolculuğu olduğu, affetmenin ruhu arındırdığı, tevazunun ise insana gerçek büyüklüğü kazandırdığı gerçeğidir.

MUHTEŞEM BİR CEMAL SAFİ ŞİİRİ: “ANLADIM BABA”

Yıllar yıllar evvel hasbelkader karşıma çıkan bir facebook videosunda izlemiş, daha sonra şiiri çok araştırmış, izine rastlayamamıştım.

Hiçbir kitabında bulamadım, YouTube ve diğer video platformlarının hiçbirinde rastlamadım.

TRT'de yapılan bir programda okumuş üstad bu şiiri, programdan kesip aldım..

Bence bu şiiri değerli yapan şey; ihtivâ ettiği derin duygu yükünün yanında, çok orijinal bir ayakla yazılmış olmasıdır.

Şu kelimeler nasıl bu kadar anlamlı bir şekilde yan yana geldi üstad? (hörgüç, görgeç, er geç, zor güç, bir suç, kırbaç, yargıç)

Bu nasıl bir ustalıktır, bu nasıl bir bağlama yeteneğidir.

Aşılmayacak söyleyiş, geçilmeyecek şâir yoktur; ancak üstad kendinden sonra gelecek olanlara aşılması çok zor bir zirve bıraktı..

Dedi ki üstad:

“Şiir yazacaksanız ya bu söyleyişi geçin ya da yakalayın. Daha aşağısı kabûlüm değil. Benim size çizdiğim ufuk budur. Ya aşın, ya oturun seyredin.”

Çok büyük kazık attın be üstad..

Orantısız güç kullandın..

Muhteşem bir adamsın sen, Allah bin kez rahmet eylesin.

ANLADIM BABA

Serviler diyârına seninle gitmek varmış
Sensiz hayat sırtımda hörgüç anladım baba
Hasretin çöl güneşi, kalbi nasıl yakarmış
Gölgenin kıymetini görgeç anladım baba

Her engeli elimden tutarsan aşarmışım
Saadet sınavını seninle başarmışım
Meğer sâyende varmış, sâyende yaşarmışım
Sensiz hiç olduğumu er geç anladım baba

Sensiz menzirim meçhul, elim ayağım kırık
Yüzümde hüznün doruk, sesimde hüzzam buruk
O mukaddes günleri her anışım hıçkırık
Sensiz tebessüm bile zor-güç anladım baba

Seni uyuyor sanmış, gizlemiştim dâveti
Bir hayli uzamıştı câhil sarhoş sohbeti
Kapıyı sen açmıştın gecenin bir saati
Bu ayıp telâfisiz bir suç anladım baba

Kara haber çanları çalıyorken sesinde
Bendim gözden kaybolan meyhâneler sisinde
Dediler, su istedi, senden son nefesinde
Suratımda saklayan kırbaç anladım baba

Bundan böyle ismini besmeleyle an diyor
Aynaya her bakışta boyundan utan diyor
Sen ki onu kandırdın, kana kana yan diyor
Kahrediyor vicdânım yargıç anladım baba

AŞKIN ŞAİRİ CEMAL SAFİ

*“Var mı beni içinizde tanıyan?
Yaşanmadan çözülmeyen sır benim
Kalmasa da şöhretimi duymayan
Kimliğimi tarifetmek zor benim”*

Cemal Safi... Hece şiirinin bayraktarlığını yapan ünlü şairimiz. Aşkı en güzel anlatan, en derin yaşayan ve aşka âşık olan bir büyük üstadımız...

“Tek Hece” şiirini ondan ilk dinlediğim gün, derinliği karşısında sarsılmış, güzelliği karşısında büyülenmişim adeta. Bu dizeleri yazan elin ardındaki yüreğin büyüklüğünü kavrayabilmek o zamanlar benim için henüz zordu. Şiiri böylesine samimi ve sıcak dokunuşlarla karşısındakine geçirebilen, gür ve kendine özgü sesiyle adeta sohbet eder gibi okuyabilen büyük bir şair vardı karşımda... 1990 yılıydı, Ankara'da yağmur yağıyor, TRT Arı stüdyosunun ışıkları simden bir şelale gibi üstümüzde parlıyordu.. Cemal hocamla ilk defa o gün “TRT Müzik Ödülleri” töreninde tanıştık. Dillerden düşmeyen “Vurgun” şarkısının şiirini okuyup ödülünü aldıktan sonra salon alkıştan yıkılırken kulise geldi. Her zamanki gibi sakin, güler yüzlü ama heybetliydi. Bense içi içine sığmayan heyecandan nerdeyse ölmek üzere olan gencecik bir şairdim. Üstelik Türkiye'nin en büyük müzik ödüllerinden birini “Dediler zamanla hep azalır mış sevgiler” şarkısının güfte yazarı olarak almak üzereydim. Halimi görünce benimle sohbet etmeye başladı. Şarkımı çok beğendiğini iyi bir şair olduğumu söyledi. Ondan bunları duymak o gece aldığım ikinci ödülüm olmuştu. Efendiliği ve kibarlığının yanı sıra, tarihin bir yerinden çıkıp gelmiş zarif bir Osmanlı kalem efendisi cemalini taşıyan duruşu da etkileyiciydi. Ankara'da şiir toplantıları düzenlediğini, şairlerin bu toplantılara katıldığını anlattı ve beni de davet etti. Daha sonraları uzun yıllar sürececek bir okul niteliğinde olan bu dinletilerin hepsinde sağ yanında oturdum. Cemal Safi'ye saygı ve sevgi öylesine büyüktü ki; Ankara'lı şairler,

bestekarlar, musiki erbabı sanatçılar pazar günlerini ipe çeker, öğlen başlayan bu sohbet ve şiir ortamı gece ilerleyen saatlere kadar devam ederdi. Oradan pek çok şair, bestekar, şiir yorumcusu, organizatör, ses sanatçısı, yazar, sahne yönetmeni, program yapımcısı, tiyatrocü, siyasetçi, vb yetişmiştir. Bu toplantılarda insanlar birbirleriyle şiirin ve musikinin evrensel güzelliğinde dostluklar kurmuşlar, çalışmalar yapmışlar kendilerini geliştirmişlerdi. Bu bağlamda Cemal Safi'nin nüktedanlığından da bahsetmek isterim. Onun sohbetlerinde bulunanlar bilirler. Bize hatıralarından bahseder, başına gelen komik olayları sanki yeniden yaşamışçasına içten bir neşeyle anlatır hepimizi güldürürdü. Her dinleyişimizde kahkahalara boğulduğumuz bu anıları bazan da fıkraları takip ederdi. Bitmek bilmeyen bir hayat enerjisi ve yaşama sevinci vardı hocamızın. Aşkı ve hüznü öyle sanatsal anlatırdı ki; bizler onun kocaman hayal-gerçek dünyasında yol alarak şiire vardığı izlerin peşine düşerdik hep beraber. Bir de şairlerin kendileriyle ilgili sır tutamadığını söylerdi hep. “Şairin sırrı olmaz çocuklar, çünkü ille de şiir olup çıkar dışarı. Çıkmazsa beni yakar çıkarsa seni yakar” derdi. Bu yüzden de:

*“Elimle kuyumu kazdırdı bana
Ah şu şairliğim olmaz olaydı
Aklına geleni yazdırdı bana
Bütün sırlarımı aleme yaydı
Ah şu şairliğim olmaz olaydı”* diyerek şairliğine sitem ettiği

şiirini yazmıştır.

O dönemlerde şuarayla yaptığımız şiir dinletileri, sohbet ve sahne programlarında genç olmama karşın, şairlere bir ana gibi, abla gibi, hamı gibi yaklaşır, imkanlarım dahilinde sorunlarına çare bulmaya çalışır, tıpkı ustam gibi yakından ilgilenirdim. Bunları da çok isteyerek ve severek yapardım. Şair dostlarımın, kardeşlerimin sağlıklarıyla, sorunlarıyla, sıkıntılılarıyla uğraşmak, aralarındaki tatsızlıklara çözüm bulmak beni mutlu ederdi. Bu yüzden genç yaşıma rağmen Cemal hocamız şuaraya camiasında beni ” Valide-i Şuara” olarak adlandırdı. Yaşça benden çok büyük olan bir kadın şairimizin bundan hoşlanmadığını ve Cemal Safi hocama giderek esas kendisinin böyle anılmaya layık olduğunu söylediğini duyduğumda çok şaşırılmıştım. Herkesin

katıldığı büyük bir toplantıda mikrofonu eline alarak isim vermeden olanları anlattı ve sonrasında “Kim ne derse desin ben layık olana Valide-i Şuara dedim. İlder Yeşilay bu ünvanı hak edecek bir şairimizdir ve bunu da hem sanatıyla hem ahlakıyla hem de kişiliğiyle fazlasıyla hak etmiştir. “ diye kesin bir dille ifade etti. Bununla da kalmadı “Valide-i Şuara İlder Yeşilay'a” adıyla şahsıma ithaf ettiği ve kaybettiği şair arkadaşlarını bana anlattığı uzun bir şiir yazdı. Bu benim için anlatılmaz gurur verici özel bir anıdır. Aynı zamanda büyük üstadın kararlarının arkasında nasıl durduğunun açık bir göstergesidir. Çünkü o düşünmeden, tartmadan ve inanmadan asla karar vermeyen bir insandı.

Hani derler ya: Dünyaya kırk yılda bir gelen özel insanlar, özel ruhlar varmış diye... Bence Cemal Safi'de o özel insanlardan biriydi. Yıllarca onunla yurt içinde ve dışında birçok programı ve çalışmayı, birlikte yürüttük. Akçay Şiir ve Beste Yarışmaları da bunlardan sadece biriydi. Akçay'da ki bu yarışmaya ülkenin dört bir yanından gelen şairler yazarlar katılır, üç gün süren programlarda sanat erbabı sohbeti şiire doyardı. Şimdi hepsi de “kubbede hoş bir sada” bırakan eşsiz anılara dönüştü belleklerimizde.

Cemal Safi denince, üst düzey bir asaleti de içinde taşıyan, hoşgörüsü ve samimiyetiyle, hece şirinde kendi ekolünü yaratabilmiş yalın bir şair gelir aklımıza. Sanat camiasının gergin ve çatışmacı ortamına karşın, onun kızdığını, birini kırdığını, öfkelenildiğini gören yoktur sanırım. Ben şahsen kimsenin hakkında olumsuz konuştuğunu duymadım. Üstelik böyle şeyleri hiç sevmez yapanları da kibarca” yavrum onu da öyle kabul edin” diye uyarırdı. Fakat terbiyesizliğe, menfaatçiliğe, dedikoduya, yalancılığa ve kibreye hiç tahammülü yoktu. Böyle insanlarla aynı ortamı paylaşmayı bile istemezdi. O engin gönlünün içinde sevdiklerinin ayrı bir yeri vardı her zaman. Eşsiz şiirleri ve hasletleriyle insanları mıknaş gibi etrafına çekmesini ve bu kadar çok sevilmesini ben büyük bir şair olmasının yanı sıra çok özel bir insan olmasına da bağlıyorum. Zamanın ruhuna karşı, romantik bir duruşla unutulmuş birçok değeri kendi bünyesinde tezahür ettirebilmesi bunun en güçlü kanıtı değil mi?

Cemal Safi düşüncede başka, yaşayışta başka biri olamayacak kadar da dürüst bir insandı. Kendi doğrularını kimseye dayatmaz ama doğru bildiğinden de kimse onu vazgeçiremezdi. Bu yüzden neye mal olursa olsun inandığı gibi yaşamaktan hiç vazgeçmedi. Ne aşkını sakladı ne aşktan saklandı hayatı boyunca. Olduğu gibi hayatın kendisine getirdiklerini kabul etti, götürdüklerini de acı bir gülümsemeyle uğurladı.

İşte tamda bundandır

*Bilmiyorum nerdeyim, ne haldeyim, ben kimim
Ayrılırken kimliğim, adresim sende kalmış.
Tebessümü yüzüme çok görüyor matemim
Güldüğümü gösteren tek resim sende kalmış.*

Değinde acısına gerçekten dokunabilmemiz.

Bundandır;

*Aynaların farkı kalmaz düşmanla,
Tanırsın doğduğuna pişmanla,
Hüzün adres değiştirir zamanla,
Benden geçer, sana göçer sevdiğim.*

Değinde terk edilmenin çaresizliğini bu kadar derinden duymamız.

Bundandır;

*Sessizim ne kadar üzsen de beni
Ağzımı açmaya gözüm kesmiyor
Vurduğun zincirden çözsün de beni
Bırakıp kaçmaya gözüm kesmiyor.*

Değinde susmaya ve kalmaya mecbur olmanın sessizliğinde kaybolmamız...

Bundandır;

*Seninle buluşmamız ne kadar zor olsa da,
Senden sadece beni sevmeni istiyorum.
Beş dakika baş başa kalmamız suç olsa da
Senden sadece beni sevmeni istiyorum.*

Değinde sevgiye yakarışın çılgınlığını böylesine dudaklarımızda hissetmemiz.

Onun şiiirlerini okuyanlar, güneşten ışık çalar gibi mananın ve derin duyguların peşine düşüp kelimelerin büyüünde dans ederler. Ben, birçok programda Cemal Safi sahnede şiiir okurken insanların vecd içinde kendi duygularına içsel bir yolculuk yaptığını gördüm. Zamandan ve zeminden koparak mananın güzelliğinde kaybolmanın zevkini böylesine sunabilmenin ne kadar özel olduğunu da...

Cemal Safi hocamla yılları şiiirin ve dostluğun eşsiz ruhaniyetinde paylaşmanın çok farklı bir ayrıcalık olduğunu en iyi bilenlerdenim. Ailemizde de her zaman önemli bir yeri vardır bu sevginin. Eşime “damat” diye seslenerek beni kızı gibi görür, oğluma her zaman büyük sevgi duyardı hocamız. Hayatımıza samimi ve içten dokunabilen önemli bir aile dostumuz olmuştur hayatımız boyunca. Onunla paylaştığımız, çalıştığımız her günün bana ne kadar çok şeyler kattığını yaşadıkça daha iyi anlıyorum. Beni çok takdir ettiğini hep söyleyen ve başarılarımla gurur duyan Cemal hocamı kaybetmenin derin üzüntüsünü içimde yaşarken, böylesine büyük bir şairin yanı başında aynı dönemi yaşamaktan ve tarihe not düşmekten duyduğum onuru da bir madalya gibi göğsümde taşıyorum her zaman... Onun hakkında ne söylesem ne yazsam bir tarafı eksik kalacak biliyorum. Çünkü bazı insanlar da, bazı duygular gibi anlatılmaz yaşanır ancak. İmanlı ve sahih bir Müslüman olan, şiiirlerini aşkla, inançla ve insan sevgisiyle hemhal ederek yazan bir büyük şair geçti hayatlarımızdan.

“İmkansız” aşkların kıyısında” vurgun” yiyen, “Beş dakika baş başa kalmasının güç” olduğu sevgilisiyle “Rüyalarında buluşan”, “Sen gelmiyordun” diyerek aşkının kapısına dayanan ve “Ya evde yoksan” diye hayıflanan, karşısında onu görünce “Ağlarsın düştüğüm halleri görsen” diye içini döken, hasretini, acılarını “ Sen bilmiyordun” diyerek itiraf eden, sonunda “Git iş işten geçmeden çok geç olmadan vakit” sözleriyle aşka son noktayı koyarak “Kainatın ulu imparatoruna” ellerini açıp dua eden aşkın şairi Cemal Safi, yıldızlar saçan dizeleriyle kalplerimize dokunarak geçip gitti hayatlarımızdan. Ruhun şad olsun sevgili hocam seni hiç unutmayacağız.

Cemal Safi: Türk Dil Gemisinin Direğiym Ben / Konuştuğumuz Dile Seranat 10

Kemal GÜNEY Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

KÂH NÂBİCE, KÂH NEDİMÂNE BİR ŞAİR

“Her şeye kâfi Cemal Sâfi”

Usta sunucu Osmantan Erkir'in yıllar önce Star TV'deki **“Popstar Alaturka”** yarışma programlarından birine özel olarak misafir edip, yazımızın epigrafındaki iltifatla takdim ettiği Cemal Safi sahneyi teşrif etmiş, kullanmış olduğu şu iki kelimeyle, mütebessim dikkatleri çekmişti: **“Selamunaleyküm!.. / Bismillahirrahmanirrahim!..”**

Toplumumuzun **sosyo-kültürüne yerli ve yakın** olan bu iki kelime, bir taraftan bakınca içselleştirilmiş/alışılmış bir sıradanlığı; diğer taraftan bakınca toplumdaki nemalanan fakat ona tepeden bakan sanat camiasına ve onların **sosyete kültürüne yabancı ve uzak**, içselleştirilememiş/alışılmamış bir sıra dışılığı ifade eden şaşırtıcı bir selamlama ve söze başlama şekliydi...

Bana göre, “Başkası ne der?” endişesini hiç taşımayan ve hep kendisi olabilmış bir **“öz”ün “söz”**üydü bu başlangıç hitapları...

Önce, salondakilere verdiği o güzel anlamlı selamdan sonra okumuş olduğu şiiirdeki şu beşerî duygular sayesinde, gönlümde ağırlamaya davet ettiğim ve edebileceğim her sıfattaki platonik yükü, icabet hasıl olmadığında hiç alttan almadan hemen hafifletme yordamını bulmuştum;

*“Mademki benli hayat sana kafes kadar dar,
Uzaklaş ellerimden uçabildiğin kadar...
Hadi git, benden sana dilediğinince izin;
Öyle bir uzaklaş ki karda kalmasın izin...”*

Gönül dünyasında, azat olmanın ve azat etmenin en kesin ve kestirme yolu bu mısralar benim için...

Cemal Safi'nin bu sitemkâr dizeleri sayesinde, ben de yorulana yormadan, daralanı darılmadan yolcu etme yolunu bu şekilde kendime açtıktan sonra; yar demeden, yaren demeden vedalı/vedasız gitmeye meyyal her vefasız, “eyvallahsız” bir edayla çok seda ettim bu mısraları. Mihnet çekmemenin, minnet etmemenin çaresini bulmuştum artık...

Ve bu yol, benim için artık beşere dair karşılıksız duygulara son verme yordamı olurken, şiirleriyle “her şeye kâfi” olarak tanıtılan “Cemal Safi”nin, o salonda okuduğu “GİT” şiiriyle, mecazî aşkın simgesi olan her “LEYLA”yı giyaben uğurladıktan sonra, hakikî aşkın tek adı ve adresi olan bir “MEVLA”ya yönelişinin, yakarışının yankısı olan “**KÂİNATIN ULU İMPARATORU**” şiirini dinlerken, sonuna kadar sonsuzluğa açılan bir kapının eşiğinde bulmuştum kendimi;

*“Cemâline sığındım haşmet-i celâlden
Sana meftûn gönlümü fani sevdadan koru
Nâr-ı hicranla yandım memnu aşk melâlinden
Son olsun kâinatın ulu imparatoru...”*

Şiirin bu ilk dörtlüğünü dinler dinlemez, milliyetçi camianın özgün sanatçılarından **Osman Öztunç**'un bestelediği şu şarkının sözleri zihnimde çağrışmıştı hemen;

*“Aşk seliydim sana akan
Gönülleri ark eyledim
Her güzelde sana bakan
Taraftımı fark eyledim*

*Emrin almışım imandan(Salim çıktım her ummandan)
Sendin bana tek kumandan
Sığındığım her limandan
Tekrar sana çark eyledim...”*

Bu yazıyı yazarken, o günden beri sözlerinin kime ait olduğunu hiç araştırmadığım bu şarkının da güftesinin Cemal Safi'ye ait olduğunu henüz “**FARK EYLEDİM!**”

Böyle bir tanıma süreci ile farkında olduğum Cemal Safi'yi, şairlerimize ithafen bir vefa projesi olarak programlar yapan “**Konuştuğumuz Dile Serenat**” kapsamında tanıtmak adına bir yazı yazmak, kalemimiz için sadece bir anı değil, aynı zamanda bir anılma vesilesi de olur İNŞALLAH.

Berceste mısraların ve hatta berceste şiirlerin şairi olan Cemal Safi, ilahi/ruhani duygular noktasında yaratana dair; beşeri/nefsani hisler dünyasında yaratılana dair bir çok duyguyu, bir çok hali dile getiren, şiirlerindeki muhteva itibarıyla, rengarenk bir şairimizdir.

Bir imge ustası olan Cemal Safi, dinî, tarihî temalara; toplumsal, bireysel hayatımızdaki unsurlara güçlü telmihler yapmıştır şiirlerinde.

Meselâ; **münacaat** tarzındaki “**Kâinatın Ulu İmparatoru**” şiirinden bir “**Esmâ-yı Hüsnâ**” lügatçesi oluşturmak gayet mümkündür, **naat** tarzında nazmettiği “**Senin Üstüne**” adlı şiirinde “**siyer-i nebi**”den özetler mevcuttur.

Onu, bu iki şiirinde Divan edebiyatımızdaki “**hikemi**” tarzın büyük şairi Nabî gibi hikmetli söyleyişlere muktedir bir ehl-i kelim olarak görürüz.

“**Yavuz iken zebun ettim Selimi**” dizesiyle “**aşk**”ı konuşturan Cemal Safi'nin “**Tek Hece**” şiirinde cihangir padişahımız **Yavuz Sultan Selim Han**'ın meşhur şiirindeki “**Beni bir gözleri ahuya zebûn etti felek...**” mısraına çağrışım vardır doğrudan...

Bireysel aşkın nefsanî iştiaklarını şühane ifadelerle betimleyen “**Ya Evde Yoksan**” şiiriyle, onu dil ve üslûp bağlamında “**NEDÎMÂNÊ**” bir şair olarak gösterebiliriz.

“İlham-ı ilahî sende okyanus / Damlana tâlibim ey yüce Yunus”

diyerek öyküncünü ilan ve ilam eden Cemal Safi'yi, bir tekke şairi gibi mistik görmek de, bir Karacaoğlan gibi lirik göstermek de doğrudur fakat O, tarz olarak bunların sadece birisi gibi değil, aynı zamanda her ikisi gibidir.

Yani denilebilecek şudur ki şairlikte kabına sığmayan Cemal Safi'nin şiirlerini ve sanatkarlığını tek bir kalıba koymak mümkün değildir.

Dil, anlatım, konu, muhteva bakımından şiir ve edebiyat kültürümüzün öz pınarlarından beslenen Cemal Safi'de toplumumuzun her kesimine bir sesleniş vardır...

Bu seslenişin her bir sözü kulaklarda bâkî kalsın İNŞALLAH...

YARALI CEYLAN (Cemal SAFİ'nin Şiir Yolculuğu)

Hikâye, bir kamyonun şoför mahallinde başlar aslında.

Samsun Vezirköprü Kunduz Ormanları'ndan orman ürünü nakliyesi yaparken yol kenarında bir yaralı ceylan görür Cemal Safi, kamyonu durdurur, iner ve ceylanın yanına gider. Can çekişen yaralı ceylanın “simsiyah” gözlerini görür ve kalbine düşen yıldırımın acısı ile yanaklarını ıslatır. Yıllarca içinde bir kara delik gibi büyütür ve hiç unutmaz o “simsiyah gözleri”.

Zaman içinde ailesi işlerini Samsun'dan Ankara'ya taşır ve Cemal Safi de artık başkentli olur. Daha kalabalık sohbetler ve daha demli bir hayatın içinde bulur kendini. Hayatından birçok kadın geçer ama sadece geçer ve gider. Hiçbirinin bir tek saçı takılmaz gönül bahçesinin dikenli tellerine.

Yine bir dost sofrasında muhabbetin en demli yerinde bir kadın, tabakasından bir sigara çıkarıp narin elleri ile dudaklarının arasına alır ve ateşi olmadığı için istemsizce etrafına bakınır. Hemen yanındaki Cemal Safi, masada duran çakmağını alır ve rutin bir beyefendi edasıyla ateşinden ikram eder yalnızlığın soğuşunda üşüyen sigaraya. İlk nefesin tam ortasında henüz ellerini geri alamamışken, çakmağın ruhunu henüz kafesine tıkmamışken, gayriihtiyari bir şekilde sigarasının beyaz rengini kızıla çevirdiği kadının gözlerine bakar. Şair'in henüz esaret nedir bilmeyen yüreği bir anda kendini kocaman bir kara deliğin ortasında bulur. Yıllar önce yaralı bir ceylandan emanet aldığı o bakışı şimdi sigara dumanının sıcak griliği içinde yeniden keşfeder. Aynı hüznü bakış, aynı hükmedici güzellik, aynı pranga tam karşısında, bir nefes ötesindedir. Yaralı ceylanın içine düşürdüğü aynı yıldırımını yeniden düşürür o bakışlar, şairin Ankara Kalesi gibi mağrur kalbine.

Yaşı otuz sekizdir ve “O Şiirler” gelmeye başlar.

Sersefilim sevgilinin uğruna

Abdal oldum göç eyledim giderim

Hançervurdum gençliğimin bağına

Telifsiz suç eyledim giderim

Suçtur bu yangın çünkü. Yasaktır. Olmamalıdır. Fakat ne çare, söz geçmiyor kalbe ve onun hükmettiği kaleme. Adını söyleyemez hiçbir dostuna, yazamaz hiçbir şiirinde.

Adını kâğıda yazamıyorum

Gün olur yerlere atılır diye

Ellerim tutmuyor, çizemiyorum

Resmini görenler tutulur diye

Artık şairin yerine, sevdiğinin bir mahlası vardır şiirlerinde:

“Ceylan”

Aşkın dört yılını icraya verdi

Haczetti kırk sekiz ayını Ceylan

Uykumu kahretti gönümün derdi

Canıma kastetti iyi mi Ceylan

Tam dört sene bu cenderenin içinde yanar kavrulur Şair; en yaralı, en hüznünlü şiirlerini yazdığı zamandır bu kırk sekiz ay. Fakat ateşin hârı sakinleştikten sonra da bütün şiirleri o simsiyah gözlere yazmaya devam eder.

Bahtımdan kara kışın, ilk karşıma çıkışın

Gözlerimi ellere âmâ etti bakışın

Müdahil olmadılar ne kirpiğin ne kaşın

Tüm aklımı fikrimi yağma etti bakışın

Artık kemâle eren gönül çeşmesinin şiir için sebep aramasına gerek kalmamıştır ve her hüznünden bir “Ceylan” doğurmayı rutin hâline getirmiştir. Birçok şiir “Ceylan” niyeti ile bambaşka olaylardan mayalanmıştır. “Ayşen” mesela, Cemal Safi'nin yeğenin sevdiği kadındır. Ankara Aydınlikevler'de kurduğu şiir otağından her gece başka bir sefere çıkmaktadır artık Şair.

Yine bir hüznün akşamında sokakta bardaktan boşanırcasına yağmur yağarken pencereden dışarıyı seyreden Şair, bir adam görür. Yolunu kaybetmiş gibidir. Yağmur iliğine işlemiş gibi perişan, soğuktan ziyade hüznünden sırlıklam olmuş bir vaziyette nereye gideceğini bilmeyen bakışlarla etrafını süzerek geçer Şair'in penceresinin önünden. Şair, kendini o adamın içinde hisseder birden. Ve düşünmeye başlar: Acaba bu adam sevdiğinin evini mi arıyor, yolunu mu kaybetti? En kötüsü de belki evi buldu ama sevdiği evde yoktu. İşte orada başlar en “dertli soru”nun şiiri:

Ya Evde Yoksan

Aşkınla ne garip hâllere düştüm

Her şeyim tamam da bir sendin noksan

Yağmur yaş demeden yollara düştüm

İçim ürperiyor, ya evde yoksan

.....

Bir orman yolunda başlayan hikâyeye aynı meridyende paralel bir gönülde bir ormancı da dahil olur.

.....

Kelam ehli bir ailede dünyaya gözlerimi açtım. Seksenli yıllarda sözün büyüüne kapıldım ve şiirin gizemli deryasına düştüm. Hece ölçüsünü şiirlerimde yeni yeni kullanmaya başlamış ve boyumun ölçüsünü henüz almamış taze bir şair adayı idim.

Samsunlu her delikanlı gibi Orhan Gencebay dinler ve onun şarkılarıyla yakardık içimizdeki ateşi. Bir gün arkadaşlar ile video kaset kiralayalım da akşama film seyredelim dedik. Birkaç seçenek arasından hızlıca seçim yapıldı, tabii ki bir Orhan Baba filmi seçildi. Filmin bir sahnesinde Orhan Baba bir şarkıya girdi ve ben ekrana kilitlendim. Diğer şarkılarından çok farklı bir müziği vardı. Nihayet sözler duyuldu ve asıl büyülenmem o anda başladı.

Sersefilim sevgilinin uğruna

Abdal oldum göç eyledim giderim

Hançervurdum gençliğimin bağına

Telifsiz suç eyledim giderim

Başka sözlerdi bunlar, Orhan Baba'nın diğer şarkıları ile alakası yoktu. Film bitince o sahneyi tekrar tekrar izledim. Arkadaşlarıma “Bu şiir Orhan Gencebay'ın değil.” dedim. “Hadi ordan” dediler, “Orhan Baba bütün sözlerini kendi yazar.” Ne kadar ısrar etsem de kimse dinlemedi. Fakat ben vazgeçmedim. Mahallede Orhan Baba seti olan abilerimizden Manav Mustafa abiye gittim. Durumu anlatınca ondan da aynı tepkiyi aldım: “Orhan Baba bütün sözlerini kendi yazar.” Israr edip kasetin kapağını istedim, gönülsüzce uzandı ve açtı. Şarkıyı buldu ve “Şiir: Cemal Safi” yazısını beraber okuduk. Bendeki “ben biliyordum” bakışını anlatmam mümkün değil.

Ondan sonra benim için bir Cemal Safi araştırması başladı. O vakitten sonra çıkan bütün Orhan Gencebay albümlerinin ilk önce Cemal Safi imzalı şarkıları dinlendi. Hatta sadece o şarkıların olduğu karışık bir kaset yaptım ve sadece onu dinlemeye başladım. O sırada *Vurgun, İmkansız, Telefonda Sen* vb. Cemal Safi imzalı Türk sanat müziği eserleri popüler oldu. Hayran olduğum şairle aynı dönemde yaşıyordum ve tanışmayı çok istiyordum ama nerede, nasıl olacak, en ufak bir fikrim yok. Bir akşam TRT 1'de bir programda şiir okudu, o zaman yüzünü ilk kez gördüm, Ankara'da ikâmet ettiğini öğrendim.

Sonra bir şiir albümü çıkardı ve albüm kapağında telefon numarası vardı. Yıllardır beklediğim fırsat fakat arasam ne diyeceğim. O kararsızlık içinde üniversiteyi bitirdim ve Ankara'nın Polatlı ilçesinde askerliğe başladım. Dört ay boyunca her hafta sonu gitme kararı verip sabahında caydım. Askerlik sonrası “Yaralı Ceylan Hikâyesi”nin başladığı Samsun'un Vezirköprü ilçesinde yevmiyeli olarak çalışmaya başladım ve 2 sene geçmeden 1998 yılı Ağustos ayında ilk atama ile Ankara'ya tayinim çıktı. Yine her gün arama kararı verip peşinden “ne diyeceğimi bilemediğim için” vazgeçme seansları başladı. Aylarca hep bir sebep bekledim, söyleyecek bir sözüm omalıydı ve görüştüğümüzde bana “şair” demeliydi.

1999 yılı, bir şubat sabahı uyandım ve gece yazdığım şiiri tekrar okudum, sonra bir daha okudum. Tamamdı, artık arayabilirdim.

Ertesi gün Aydınlikevler'deki bürosunda ziyaretine gittim. Kapıyı açınca elini öptüm, beni içeri davet etti. Bir odaya girdik, ceviz bir masa ve arkasında deri bir koltuk. Tam karşısında nispeten alçak oturumlu mütevazı koltuğa oturdum. Bütün duvarlar ödüllere, plaketlerle dolu. Cemal Safi yerine oturdu ve arkasına yaslandı. Sadece omuzları ve başı görünüyordu, üstelik yüzüme de bakmıyordu. Kısa bir sohbetten sonra “Yazıyor musun?” dedi. Tereddütle karışık bir “evet” diyebildim. “Oku o zaman!” dedi, iyice arkasına yaslandı, artık omuzları da görünmüyordu. Süngü hücumuna geçen asker misali derin bir nefes aldım ve okumaya başladım.

LÜGATİM YETMEZ

*Kaç yıldır niyetim var da korkarım
Huzura varmaya biatım yetmez
O umman gözlere nasıl bakarım
Ayakta durmaya takatım yetmez*

*Diyelim ki “Buyur, gel otur” dedi
“Nedir arzuhâlin, anlat ivedi”
Söylemez ki dilim unvanım neydi
Mazeret yazmaya fakatım yetmez*

*Denir mi, sen güneş, ben ise gölge
Sevdanı bilmişim yoluma bilge
Hâlimin izahı işte bu belge
Çünkü anlatmaya sebatım yetmez*

*Zaten anlatsam da bulunmaz tekin
İçim içimi yer otursam sakin
Huzurda olmasam çoşarım lakin
Lisanım tutulur, lüğatim yetmez*

*Dilimi çözmeye ne selam kâfi
Ne de bir başkası hepsi izafi
Ayakta tutacak iksire safi
Bağımda bahçemde nebatım yetmez*

Ben de bir oğluyum usta Şimal'in
Bilirim sendedir yolu kemalin
Kalp gözüm seyrine dalıp Cemal'in
Hasreti yenmeye şubatım yetmez

Şiirin başında sadece yüzü görünen o koca çınar kollarını masaya koymuş ve öne doğru eğilmişti. Yüzünde, define bulmuş avcı mutluluğu ile “Sen şairsin!” dedi. Tebessüm ettim, derin bir nefes aldım ve “eyvallah” dedim.

O günden sonra uzun yıllara yayılan bir usta-kalfa serüvenimiz oldu. Onlarca kez aynı sahneyi paylaştık. Samsun'daki bütün programlarında sunuculuk yaptım. En son 2017 yılında yine hikâyenin başladığı yerde, Vezirköprü'de beraber sahnede idik; ortak şarkımızı söyledim ve o da şiirini okudu. Ondandı 2 hafta sonra Akçay'da yoğun bakıma alındı ve 11 ay dayandı. Ta ki o ilk bakışın gönlüne ateş düşürdüğü 17 Nisan gününe kadar. Aşka gözlerini açtığı gün hayata gözlerini kapadı.

Nurlar içinde yatsın...

Cemal Safi: Türk Dil Gemisinin Direğiğim Ben / Konuştuğumuz Dile Seranat 10

Mahmut HASGÜL Şair-Yazar

CEMAL SAFİ HATIRALARI

Türk Dil Kurumu tarafından Türkçeyi en etkin ve güzel kullanan şair olarak ödüllendirildi. Romanya Eminescu madalyası başta olmak üzere defalarca Hürriyet'in Altın Kelebek, Milliyet'in yılın en sevilen şarkıları, birincilik ödülleriyle TRT'nin yılın şairi gibi sayısız ödüle layık görüldü. Şiirleri İtalyanca, Rumence ve Arnavutça'ya çevrildi. Şair, yaz aylarını geçirmekte olduğu Akçay'da, uzun yıllar Akçay Şairler ve Bestekârlar Festivali'ni organize etmiştir. Şiirlerinin bir bölümünü topladığı Vurgun 1978 Sende Kalmış 2000 Kıyamete Kırk Kala 2002 kitapları yayımlandı. Cemal Safi evli ve üç çocuk babasıdır.

“Beni bir gözleri ahuya zebun etti felek,
Afeti devrandın, bakir bekardın?
Hedefte aşikâr, şuhi şikârdın
Tövbekâr avcıydım, baştan çıkardığın
Kırdın oklarımı, yayımı Ceylan”

Böyle başladı her şey. “Ben bu aşkın kahrını peşin peşin ödedim.” diyor Cemal Safi.

“Gecelerim ağlamakla geçti. Bu şiirleri süs olsun diye yazmadım, zaten süs olsun diye şiir yazılmaz. Hep derdimi dökmek için şiir yazdım çünkü uyuyamıyordum. Sabaha kadar vicdan azabı çekiyordum. Kıvranıyordum. Şiir yazınca rahatlıyor, bütün derdim dökülmüş oluyordum kâğıda. Gözyaşlarımdan kâğıtlar yırtılıyordu. Bu derde düşmeyen bilmez tabi, âşık olmayan kimseyle konuşamazdım.

“Dostlar da sohbeti kestiler, lüzum da yok
Zaten senden ziyade sohbetim, sözüm de yok.
Sen dönmeden kimseye bakacak yüzüm de yok
Aynalarda kendimi göresim sende kalmış”

Ben ne yaptım Allah'ım ne suçum var benim derdim. Bu kahrı bana neye layık gördün?

Ağladığı günleri anlatırken ağlayan, aşkını hatırladığında gözleri aşkla parlayan, şiir gibi yaşayan, şiir gibi konuşan, her cümlesini şiirleştiren birine ilk defa rastlıyorduk. Odada beşeri aşktan ilahi aşka yükselen mistik bir hava oluşmuştu. Öğrenciyken her gün önünden geçtiğim Subayevlerindeki bu apartman dairesinin bir mabet kutsiyetine büründüğüne şaşkınlıkla şahitlik ediyordum. Cemal Safi anlatıyor, hazırladığım hiçbir soruyu anlamlı bulmadığım için susuyordum. Ses kayıt cihazına, tripot üzerine kurduğumuz kameraya, kalemle aldığım notlara güvenmiyordum. Her cümleyi hafızama almaya çalışıyordum.

“Şair bir kere âşık olur, bin kere sever.

İşte başlıyor hikâye alışık olmadığımız, belki anlamakta güçlük çekeceğimiz belki de asla anlayamayacağımız bir aşk hikayesi

“15 yaşındayken bir ceylan görmüştüm. Vezirköprü'nün dağlarından bir avcı vurmuş getiriyordu. Avcının koltuğunun altında yaralı ceylan avcıya bakıp ağlıyordu. Koca koca kara gözlerinden yaş süzülüyordu, çok zarif bir hayvandı, resimlerin ve filmlerin dışında ilk defa görüyordum ceylanı.

Avcıya kızdım babayığit bir adamdı. Avcı ne istedin bu hayvandan dedim. Beni dirseğiyle ittirdi, ceylanın o bakışı gözümün önünden gitmedi.

Aradan yıllar geçti. Bin dokuz yüz yetmiş sekiz yılının Nisan ayının on yedisidi. O kadın bana o ceylan gibi baktı...

Hani Yavuz Sultan Selim İran'ı aldı, beyaz atın üstünde gidiyor. Oradan bir cariye bir bakış attı. Yavuz Sultan Selim'in dilinden, şu mısralar döküldü ya.

*'Şirler pençeyi kahrımdan olurken lerzan
Beni bir gözleri ahuya zebun etti felek'*

O bakışla beyaz atının üstünden düştü ya koca Selim. Bakış, nazar böyle bir şeydir işte. Ben de unutamadım bu bakışı. O bakış gözlerimin içine girdi oturdu. O gözler göz kapağıma takılı kaldı. Tam karşımda hiç silinmeyen bir poster. Öyle enteresan bir duygu. Kimseye de anlatamıyorum; anlatsam deli diyorlar.

Sonraki yıllarda üç, dört doktor beni ısrarla muayeneye davet etti. Hep paradan, yattan, kattan bahsettiler. Ben de müsaade isteyip kalktım. 'Hocam ne oldu?' dediler. Dedim ki bu dediklerinizin hepsi bende vardı. Ben zengin bir ailenin çocuğuydum. Bu dediklerinizin hepsini be aşkla becayiş ettim. Demek ki ben o hicran devresinde yanınıza gelseydim, beni delidir diye Bakırköy'e (Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi) atardınız. Bakırköy'den Mektup Var şiiri o zaman çıktı.

“...

*Bir ara sensizlik krizim tuttu,
Bilmem ki o anda ne olup bitti.
Hekimler heyeti havale etti,
Acil vak'a Bakırköy'e yazdılar.*

*Bu çağda bu sevda abes dediler,
Cezası çelikten kafes dediler,
Ben kime ne yaptım,ne istediler,
Bana bu çukuru niye kazdılar.*

*Burda ne sen varsın, ne de bir iş var,
Üç adım voltalık gidiş geliş var.
En ayıp sözlerle kaplı dört duvar,
Bunca küfrü kime,niye yazdılar.*

*Açmak için zahmet etme zarf açık,
Hala bana sevgin varsa birazcık,
Mektubumu alır almaz yola çık,
Gözyaşlarım bir acayip azdılar,
Gözyaşlarım bir acayip azdılar.”*

O aşkı kalbime gömmem gerekiyordu çünkü çocuklarım vardı. Yok efendim yok, çocuklarımı nasıl ortaya koyardım? Çocuklarıma ne cevap verebilirdim? Ben eğer o gün duygularımın peşine takılsaydım, üç çocuğuma tahsil yaptıramayacaktım. Onları ortada bırakacaktım. Bunları da düşünüyordum, bir taraftan. Allah'a şükür ki hata yapmadım.

Yine o dönem TRT'de program yapan Prof. Dr. Rasim Adasal vardı. Çok iyi bir psikologdu, çok zeki bir adamdı. Öyle zekiydi ki hiç evlenmemişti. Bayındır Sokakta Körfez Lokantasında şairler ve bestekârlar masası vardı. Orada ciddi bir konu konuşulurken ben birden ağlamaya başlamışım. Safi dedi son günlerde durumunu beğenmiyorum. Yarın 2'de bekliyorum, seni. Ertesi gün gittim. İki buçuk saat konuştuk, elindeki listeye bir şeyler yazıyor; eksi, artı işareti atıyordu. En sonunda 'Sen kara sevdasın Safi.' dedi. Ne kadar oldu? Efendim 3 sene olacak, dedim. Bir sene daha sabret geçer, dedi. Kara Sevda, erkeklerde 4, kadınlarda 2 sene sürermiş.

Destansı bir aşk hikâyesi akıl ve mantık sınırlarının dışına taşmış. Etrafında onlarca güzel kız varken, ülkenin en popüler isimleriyle içli dışlı olmuşken, böyle tutkulu, böyle platonik bir sevdanın anlaşılması zor. Safi aşk ve sorumluluklar; yaşamla ölüm arasında gelgitler yaşamaktadır. Ankara'yı terk edip İstanbul'da geçirmeye başlar yıllarını. Şarkılar, şarkı sözleri, sanat camiasından dostlarla bir rind hayatı sürmeye başlar. Ama aşkın istilasına da direnmektedir.

“Aşkım için canımı, özgürlüğüm içinse aşkı feda ederim.” Diyor. Onu kısmen anlamaya başlıyoruz.

*“Rindane meşreptir ırkımız bizim
Dönülmez Akşam'dır şarkımız bizim
Gafil pula meftun, biz muhabbete
Budur enayiden farkımız bizim.”*

Rindlik ve alkolü soruyoruz yine.

“Ya intihar edecektim, ya alkolik olacaktım. Allah korkusu intihar etmeme mâni oldu, çok şükür ki alkolik olmaktan da son anda kurtuldum.”

*“...Elenmiş dediler, çıldıracaktım
Resim, mektup, şiir ne varsa yaktım
İlmeği kaç defa boynuma taktım
Ölmeyi denedim, sensiz olmadı...”*

Sonra Melamilerde olduğu gibi kendini toplumun değer yargularından azat etme ruh halini görürüz Cemal Safi'de. Nesimi diyor ya “Ben melamet hırkasını kendim geydim eğnime. Aru namus şişesini taşa çaldım, kime ne...” Safi'nin şiirlerinde bunun yansımalarını görürüz.

*“...
Her şeyi sezsem de ıslak saçından
Gönlümde arından bütün suçundan
Girdiğim sayısız günah içinden
Sana konduracak toz bulamadım.
...”
“...
Sefiller gücünü bende sınıadı
Kimi kaçık dedi, kimi bunadı
Berdüş eleştirdi, sarhoş kınadı
Ağlarsın düştüğüm halleri bilsen.
...”*

Aşk ve şiir onda bir yaşam biçimi, bir karakter halini alır. Çocuklarına olan sorumluluğu dışında kalıcı bir aşk halinde yaşar. Okur, söyler, ağlar, yaşar, yazar; hatta Safi ekolü diyebileceğimiz bir tarzı gönüllü öğrencilerine uygulamalı olarak öğretir. Onun ekolünden yetişen sayısız şair sağlam şiirlerle bugünlere gelir. Yıllar böyle geçer.

Özellikle son şiirlerinde tasavvufî yön ağır basmaya başlar. Kâinatın Ulu İmparatoru, Senin Üstüne gibi şiirlerde ilahi aşk ve Hz. Muhammet sevgisi alışılmışın dışında bir üslup ve muhteşem bir lezzetle bizlere kalır.

“Hiçbir ilahi aşk yoktur ki beşeri aşkın sınavından geçmesin.” Diyor ve ekliyor. “Bütün beşeri aşklarım meğerse ilahi aşkın birer provasıymış.”

BABAM CEMAL SAFİ

Ani vefatı ile bizi çok derinden üzen ve her zaman özlediğimiz merhum Şair Cemal Safi'nin oğlu olmaktan gurur ve mutluluk duymaktayım.

Kendisinden en ufak bir kötü söz işitmedim. Bir babadan çok, yakın bir arkadaş gibi muhabbet ve yakınlığımız vardı. Hayata ilişkin çok temel değer ve bilgileri ondan öğrendim. İnsanlık, dürüstlük, merhamet, cömertlik, yaşam sevgisi hep bize öğrettiği hususlardı. Çok küçük yaşlardaydık, Ankara'dan her yaz bizi Türkiye'nin tatil yerlerine, yaz tatillerine Bodrum, Ölüdeniz, Akçay gibi o dönem isimleri bilinmeyen, yolları bile olmayan yerlere götürürdü. Samsun'u çok ayrı severdi, özlerdi; çünkü, doğup büyüdüğü şehirdi.

Şimdi her yıl Samsun İlkadım Belediyesi'nce adına şiir yarışması düzenlenmekte, ayrıca çeşitli yurtlara, parklara ismi verilmiş ve Samsun Kent Müzesinde adına açılmış bir bölüm bulunmaktadır. Ankara'da da her yıl Nisan ayında vefatının anısına CSO'da bir program yapılmaktadır. Şairlik yönü ağır bastığında bu derece sevilip ve kalıcı eserler bırakması bizi aşırı mutlu etti.

Bestekâr ve TRT sanatçısı Zekai Tunca'nın bir TV programında dediği gibi; "şiirlerinde satırları, kafiyeleri doldurmak için boş bir kelime hece bulamazsınız, her sözü ayrı anlam içerir."

Kendisine şiirdeki, sanattaki akımlar ile ilgili hece, serbest vezin, vezin gibi farklılıkları sorduğumda; "Şiir, şiirse; ben şiirim der" demişti.

Ayrımcılığa karşıydı. Ülkesini, vatanını çok seven köklerine inançlarına bağlı bir kişiydi. Hastalığının son evresinde, vefatında ve sonrasında ne kadar sevilip, takdir edilip saygı duyulduğunu görmek bizler için ayrı bir mutluluktuk.

Ülkemizin şiir ve sanatında ölümsüz eserler bırakmış bir babanın çocukları olarak, onu bu vesile ile bir kez daha saygı ve rahmetle anıyoruz.

İMKÂNLI

Hani bir şarkı başlar ya birden, alır ötelere götürür insanı. Bu şarkı da öyle;

*Yıldızlara baktırdım, fallara çıkmıyorsun,
Seni görmem imkânsız rüyalarım olmasa.
Pencereden bakmıyor, yollara çıkmıyorsun,
Seni görmem imkânsız rüyalarım olmasa.*

Cemal Safi Ağabey yazmış, Zekai Tunca bestelemiş. Hikayesi de var tabi bu şiirin;

Zekai Tunca, Cemal Safi, Halil Soyuer ve bir kaç kişi daha sohbet ediyorlar. Zekai Tunca Cemal Safi'ye diyor ki; "Ağabey, senin şiirlerini bugüne kadar Orhan Gencebay besteledi. Bir tane de şarkı olarak ben bestelemek istiyorum."

Devam ediyor Zekai Tunca; "İnsanın bir sevdiği olsa, çok uzaklarda bulunsa, irtibat kuramasa, sadece rüyalarında görse...Böyle bir şiir olur mu?"

Cemal Safi Ağabey'den dinlemişim devamını.

Ertesi gün gömlek değiştirirken gece aldığı notu görüyor cebinde. "Seni görmem imkansız, rüyalarım olmasa" diye. Sonra oturuyor o şiiri yazıyor. Müthiş bir rağbet görüyor şarkı. "Yılın Şarkısı" oluyor. Hemen her sanatçı ya Rüyalarım Olmasa ya da İmkansız adını koyup okuyor şarkıyı.

1989 yılı idi zannedersen, "İmkansız- Telefonda Sen" adında, hâlâ sakladığım bir şiir kaseti çıkarmıştı. Arabadaki teypte kaç defa çalındı bilmem.

...

Cemal Safi Ağabey askerliğini Eskişehir'de yapmıştı. Akçay'a giderken, gelirken ya da öylesine yolunu düşürdü.

Bir Cumartesi günü telefon etti, “şu saatte trene binip geliyorum” diye. Her Cumartesi de Türk Ocağı'ndaki gençler toplanıp seminer yapıyorlardı. “Ağabey tren saatini şu saate, biraz erkene alın da sizi gençlerin yanına götüreyim, onlara şiir okur, hatıralarımızı anlatırsınız. Kitap da getirirseniz imzalarsınız” dedim. Kırmadı.

Sevdiklerimize ve Cemal Safi'yi sevdiklerini bildiklerimize haber verdik, onlar da gelmişti. Çok hoş bir sohbet dinlemiştik.

...

Her şiirinin bir hikayesi vardır Cemal Safi Ağabey'in.

Hayati Vasfi Taşyürek Ağabey vardı, şair. Belediye başkanlığı da yapmıştı.

Hayati Ağabey'e iki vatandaş geliyor, diyorlar ki “İşimiz yok, bir lokanta açalım. Biz bu işi biliriz. Paramız yok ama sen belediye başkanlığı yapmış insansın. Bankalar sana çek defteri verir. Borçlandıklarımıza çek verir, sonra öderiz. Nasıl olsa işimiz iyi olacak.”

İnanıyor Hayati Ağabey, ama işler iyi gitmiyor. Bütün resmi işlerde, evraklarda, çeklerde Hayati Vasfi Taşyürek imzası var. Ötekilerin resmiyette isimleri geçmiyor tabi. İçeriye düşüyor sonra.

Cezaevinden bir şiir yazıyor;

*Safi'nden bir selâm gelmiyor diye,
Boğuyordu beni merağım Cemal.
Attım boş kovani hapishaneye,
Dostlar meclisidir durağım Cemal.*

*Aklanırım elbet berat olsam da,
Beklerim muhtacı imdat olsam da,
Bilirim aleme üstad olsam da,
Halil Soyuer'e çırağım Cemal.*

*Resulün sevdiği Veysel çobandı,
İbrahim Ethem'e mektep külhandı,
Yusufl'un sabrına cevap zindandı,
Firavun atına vrağım Cemal.*

*Her zaman gül açmaz yar ağacında,
Ayva topluyorum nar ağacında,
Düşman seyrederken darağacında,
Sevgi sarayında direğim Cemal.*

*Vasfi'yim anlatmam ben Hayati'yi,
Allah kurtaracak can Hayati'yi,
Bülbüle sual et sen Hayati'yi,
Var mı kargalara gereğim Cemal?”*

Cemal Safi Ağabey cezaevine ziyarete gidiyor Hayati Ağabey'i. Soyadları tutmadığından görüştürmüyorlar. Dönünce gardiyana hitaben bir şiir yazıp cezaevine gönderiyor. Şiir şu;

*“Kader kurbanına mağrur bakışın,
Esaretten beter kor be gardiyan.
Taşyürek denince şöyle bir düşün,
Önünde saygıyla dur be gardiyan.*

*Söyle gasbı mı var, cinayeti mi,
Neden engellersin ziyaretimi,
Kime arz edeyim şikayetimi,
Adalet nerede var be gardiyan.*

*Dostun kelimini sıradan sanma,
Henüz çözülmedi öyle muamma,
Bu milletten şair çok çıkar amma,
Hayati gibisi zor be gardiyan.*

Bir kez düşmeye gör aşkın narına,
Yanardağlar volkan kumar bağına,
Kerem nasıl yanar Aslı uğruna,
Sen bir de Vasfi'ye sor be gardiyan.

Şayet meraklıysan bülbül diline
Dokunman kafidir gönül teline,
Yeter ki üstadın mahir eline,
Bir kağıt, bir kalem ver be gardiyan.

Yaşlı gözlerimde hasret tütmede,
Kimi esirgesem elden gitmede,
Tek ona saygıda kusur etme de,
Cemal'i çarımha ger be gardiyan.

Cezaevine gelen mektuplar önce idarece okunuyor. Bu şiiri okuduktan sonra yetkililerin tavrı değişiyor. Epey rahat ediyor eskiye göre Hayati Ağabey.

...

Otuz sekiz yaşından sonra şiirlerine hız vermiş Cemal Ağabey. İlk şiir kitabı çıkardığında yaşı kırk üç imiş. Kitabın adı da Vurgun.

Üniversitede, Edebiyat Fakültesinde okuyan bir kızımız vardı, adı da Büşra. Arkadaşı Tuğba, "Büşra, Cemal Safi'nin şiirlerini çok seviyor. Onları okuyunca bir başka dünyaya giriyor" gibi bir şeyler söyledi.

Bir gün üniversitede, Bölüm Başkanı arkadaşın odasında oturuyoruz. Büşra kızımız da bir şey danışmaya gelmiş hocasına. Onun haberi olmadan Cemal Safi Ağabey'i aradım, kısaca bu konudan bahsedip telefonu Büşra'ya verdim "sizinle biri görüşecek" diye. "Kim arar beni sizin telefonunuzdan" falan dedi ama karşıdan "Ben Cemal Safi" deyince bir ağlamaya başladı ki, bir insanın saniyeler içinde nasıl bir halden başka bir hale geçebildiğine orada şahit oldum.

Büşra'dan bir yazı istedim, o da yazdı sağ olsun. Yazı Aşağıda;

"Sâfi Sevgilerimle...

Şiir okumaya ne zaman başladım hatırlamıyorum fakat yazmaya başladığım tarih dün gibi aklımdadır. Yorgunluğum, mutluluğum, hüznüm ne varsa o mısralarda gizlidir.. Bir nevi açık yaralara benzetirim ben o mısraları. Neden mi? Hemen izah edeyim. Yazdığımız her şey, samimiyetinizle yazdığınız her sözcük tuz basmaya müsait taze bir yaradır okuyucunun gözünde. Bir açık yakalamaya görsün, vuracaktır bam telinize ve değiştirecektir tane tane işlediğiniz o duygularınızı. Yorgunluğunuzu unutacak ve başlayacak kendi hikayesini okumaya o şiirde. Haksızlık mı? Evet haksızlık... Ben yazdım bencilliğiyle korumaya çalışacaksınız şiirlerinizi ama artık iş işten geçmiş olacak. Çünkü onu defterlerin arasında saklamak için değil, sırlarınızı yediden yetmişe paylaşmak için yazdığınızı bilmek de sizi arafta bırakacak. Yazmayı bırakmalı mıyım artık? sorusunu şimşek hızıyla geçireceksiniz aklınızdan ve yine tövbe tutmayan elinize kalemi alıp başlayacaksınız sayfa sayfa şikayet etmeye.

Şiir yazmak büyük marifet arkadaş. Yanlış anlamayın kendimi yüceltmiyorum çünkü henüz bir şair olarak görmüyorum kendimi. Üstatlarım yazmış, dökmüş içini. Bize de okumak düşmüş. Bir şiirini okuduğumuzda işte deriz, işte benim ustam bu. Yazmak istediklerim nasıl da bir sanatçı titizliğiyle işlenmiş o dizelere.. Kıskanılası doğrusu. İçi gidiyor insanın. Ben bunu yaşadım. Yıllar önce "Telefonda Sen" adında bir şiir okudum ve defterime yazmak için sabırsızlandığım ilk şiirdi benim için. Şöyle başlıyordu:

"Bundan daha güzel müjde mi olur?
Merhaba diyorsun telefonda sen"

Bu nasıl bir başlangıçtır Allah'ım dedim o an. Devamını okurken düşündüklerimi tahmin ediyorsunuzdur sanırım. Cemal Safi imiş yazarı da. O akşam birkaç şiirini daha okudum. En sonunda nasıl yazabilirim sorusuna

cevabım iyice netleşmiş oldu. Sâfi olmalıydı. Bir o kadar sade ve olabildiğince saf bir sevgiyle yazılmalıydı şiirlerim. Mümkün olabileceğine Aşk ve Vurgun şiirlerini de okuduktan sonra kanaat getirdim. Ah be ustam, kalbim kıpır kıpır olmuştu o şiirleri okurken. Şaşkınlık üstüne duyduğum sevgi o gün bugündür sürmekte yüreğimde. Duymadık insan kalmadı size olan hayranlığımı.. Arkadaşlar hala söyler. “Cemal Safi'nin şiirlerini görünce aklımıza ilk sen geliyorsun Büşra” derler. Nasıl da mutlu oluyorum anlatamam...

Cemal Safi ismini duyunca akan sular durur bende. Okudukça okuyasım gelen, dinledikçe dinleyesim gelen şiirleri; yüzlerce şiirinin de bestelendiğini düşünürsek şiirlerin aklınızda kalmaması bir o kadar zorlaşıyor. Meğer ezbere bildiğim şarkıların sözleri kendisine aitmiş. Gel de sevme şimdi üstadımı. Tabi sadece arkadaşlarım değil hocalarım da öğrendi Cemal Safi sevgimi. En başta Mehmet Ali hocam. Üniversitenin son zamanlarında tanıdım kendisini ama böyle babacan bir insanı geç tanıdığım için de üzülüm doğrusu. Eskişehir'in kadim şairlerinden Mehmet Ali hocam.. Derdi olan birine derman olmadan rahat uyuyamayan, yüreği sevgi dolu bir insan. Ne yöylesen azdır onun için. Dedim ya, Mehmet Ali hocam da öğrendi Cemal Safi sevgimi, o günden beri de peşini bırakmadı bu işin. Ne kadar hayran olduğumu anlattım, Bir gün dinletelim dedi, şaşırdım tabi.. Üstünden biraz zaman geçti Mehmet Ali hocam yazdı. Hal hatır fasılasından sonra mübarek Ahmet hocamın beni yanına çağırdığını söyledi. Nedenini sordum, “belki derslerin zayıftır ondan çağırıyordur seni” dedi. Doğrudur hocam dedim. Bundan yaklaşık yarım saat sonra nefes nefese okula gittim, Ahmet hoca da beni öyle görünce güldü, mübarek Büşra koşarak mı geldin yahu? deyiverdi. Vallahi neden geldiğimi ben de bilmiyorum ama yorulduğumu o an fark ettim. Oturdum boş bulabildiğim bir yere çünkü o odada ya kitaplar kaplar her yeri, ya da öğrenciler. Neden geldiğimi sordu Ahmet hoca. Ben de bilmiyorum ki Mehmet Ali hoca böyle böyle dedi dedim. Güldüler “bak sen mübareğin işine yav” dedi. Hala anlayamadım ne olduğunu inanır mısınız.. Bir kitabı eline aldı ve bana uzattı hocam. Nedir bu diyecek oldum, “Cemal Safi- Vurgun” ismini görünce şaşkınlığım iki kat daha arttı. Sana gelmiş dediler. İyi, güzel, hoş da neden? Kapağını açtığımda gözlerimi dolduracak şu cümleyle karşılaştım: ” Büşra'ya Safi Sevgilerimle imza

Cemal Safi .. Ben nasıl anlatayım o anki mutluluğumu. Dilim tutuldu. Bir Ahmet hocaya bir Tuğba dostuma bakıp duruyorum. Anladılar sevincimi de bir o kadar komiktim sanırım çünkü gülüşmeye başladılar. Meğer Mehmet Ali hocam çok sevdiğimi öğrenince rica etmiş bizim için imzalı kitap istemiş. Kırmamış yüreği güzel üstadım. Dedim ya o anki mutluluğumu asla anlatamam. Sevdiğim şairden bana imzalı kitap gelmiş kolay mı? Arkadaşların yanına nasıl gittim, olanları ne hızla anlattım hatırlamıyorum ama o akşam heyecanıyla çok insanı güldürdüğüm kesin. Bu mutluluğumun mimarıdır Mehmet Ali hocam. Sağ olsun var olsun..

Evet, yüreğimdiki Cemal Safi sevgisi böyle... Daha anlatacak birçok şey bulabilirim aslında. Şu an bile bu satırları yazarken, onun şiirlerini dinliyorum. Lakin yaklaşık üç ay önce kendisi bir takım sağlık problemleri ile karşılaşmış ve hastaneye kaldırılmıştı. İlk zamanları biraz zorlu geçmiş ve bizleri korkutmuş olsa da doktorların ve ailesinin desteği ile şimdi daha iyi olduğunu duyduk. Ömrünü şiirlere adanmış, onlarla hayat bulmuş, duygulara can vermişti. Elbette iyileşmesinde yine şiirleri etkili olacaktı. Doktorlar en başta her ne kadar tesadüf dese de, Cemal Safi, kendi şiirlerini ve güftelerini dinleyerek kendini toparlamış ve bizleri sevindirmiştir. Evet doğru okuyorsunuz, şiirleriyle tedavi oldu Cemal Safi. Onlar okunurken gözlerinden yaş geldiğini ve o şekilde tepki verdiğini ifade ediyor oğlu Peyami Safa SAFİ.

Eğer yüreğinizde sevgiye dair en ufak bir kıvılcım hissediyorsanız lütfen onu şiirle alevlendiriniz. Lütfen onu yeşertip başkalarına da bulaştırınız. Sevgiyle hallolacak her şey, ben buna inanıyorum. Tıpkı Cemal Safi'nin de eski sağlığına geri kavuşup bizlere yine şiirlerini okuyacağı zamanın geleceğine inandığım gibi. Dualarımız sizinle... En kısa zamanda sağlığınıza kavuşmanızı temenni ediyoruz. Sonsuz sevgi ve saygılarımızla...

Büşra Demir

Bir güzel insandı Cemal Safi Ağabey. Arabasının plakasındaki harfler HU idi.

Mekânı cennet olsun...

Mustafa BİLİR (Âşık Obalı)

CEMAL SAFİ İLE KOL KOLA DOKUZ YIL

2010 yılı yaz mevsimiydi. Ankara'da bulunuyordum. On parmağında on beş marifet olan Kenan Yavuzarslan ile 21 Şubat 2009 günü Samsun Şiir Akşamları programını başlamıştık. Şiirle yatıp şiirle kalkıyorduk. Samsunlu hemşehrimiz Cemal Safi'nin de her programda şiirlerini okuyorduk. Ben kendisini yüz yüze hiç görmemiştim.

2010 yılında Kenan Antalya'dan dönerken Ankara'da buluşacak ve Cemal Usta'ya birlikte gidecektik.

Ustanın kendi ifadesiyle Kenan onun kalfasıydı. Kenan gece Samsun'a geçince ben ertesi gün Aydınlıklevler'deki bürosuna yalnız başıma gittim.

Zili çaldım, bir hanım açtı kapıyı

Buyurun dedi. Hoca ile görüşmek istediğimi söyleyince, randevunuz var mı, diye sordu. Yok dedim. Olmaz deyince, Samsun'dan geldiğimi söyledim. Samsun sesini duyunca içeriden, gelsin gelsin diye seslendi Cemal Usta.

Girdim, selam verdim. Yer gösterdi, hoş geldin dedi.

Şiir mi yazıyorsun diye sorunca, yazmaya çalışıyorum Efendim dedim.

Oku bakalım bir şiir dedi.

Şaşırdım birden. Yeni yazdığım

" Bilmezdim" şiirimi okudum.

Bir tane daha oku dedi. "Senmişsin" şiirimi de okudum.

Gülümsedi, beğendiğini hissettim, mutlu olmuştum. 15 - 20 dakika sonra ayrıldım yanından.

Sonraki yıllarda çok sayıda programda ağırladık kendisini. Dostluk düzeyinde bir bağımızın olduğuna inanıyorum.

2014 yılında Kenan Yavuzarslan ve ekibi tarafından çekilen Aşık OBALI belgeselinde adımdan sevgi ve övgüyle söz eden bir videosu yer almakta.

Kenan'la ikimizi, davetli olduğu Niksar'a davet etmişti. Orada program öncesi ziyaret ettiğimiz Erzurumlu Emrah'ın mezarı başında, mezar taşına sarılarak ağladığını unutamam. Bu sahne onun geleneksel halk şiirimizden beslendiğini gösterdi bana.

Yunus, Karacaoğlan, Emrah, Feylesof Rıza gibi nice değerli ozanımız onun ustalarıydı.

28 Eylül 2013 günü Ankara'da Turkuvaz Evleri'ndeki evinde kendi elleriyle yaptığı yemek servisini unutamam. Oradan hep birlikte bir edebiyat hocamızın oğlunun düğününe gelmesini rica etmiştik. Hep birlikte gittiğimiz düğünde unutulmaz bir düğün hediyesi olarak Tek Hece şiirini okumuştum.

Alçak gönüllü bir insandı. Onca şöhretine rağmen herkesle sohbet eden, görüşen, kibirden uzak, sevgi dolu, halktan birisiydi.

2013 yılında İlkadım Belediyemizin konuğu olarak Samsun'a geldiğinde, adının verildiği sokakta kurban kesmişti.

Mutlu bir rastlantı olarak, adının verildiği Kadıköy Mahallesi'ndeki sokak, eşinin adını taşıyan Şükran sokak ile keşişiyor, birleşiyordu.

Fani aleme veda ettiği 17 Nisan 2018 günü Ankara'daki cenaze töreninde de bulundum ve acım biraz hafifledi. Ankara Pursaklar'daki kabrini kalfaları ve dostları ile sıkça ziyaret ederiz.

Sayırsız anısı ve sohbeti ışığımızdır.

Kendisini saygı ve rahmetle anıyorum.

DOĞUŞTAN SANATÇI BABAM CEMAL SAFİ

Hani derler ya komple bir sanatçıydı diye. Öyleydi gerçekten. Sadece yazdığı birbirinden güzel şiirleri ile değil, diğer sanatsal yetenekleriyle de zaman zaman bizleri şaşırtırdı. Şiire değil de belki başka sanat alanlarına imkan bulup yönelse, o alanlarda da ismini duyuracak yeteneklere sahipti.

İnanılmaz bir anlatım yeteneği vardı. Olayları, anıları, hikayeleri ve izleyip beğendiği filmleri öyle içten ve öyle teatral anlatırdı ki izlediğimiz filmleri bile onun ağzından tekrar dinlediğimizde "Yahu seyrederken bu kadar etkilenmemiştik, gerçekten güzel filmmiş" diye düşünmeden edemezdik.

Sesi çok güzeldi, inanılmaz bir müzik kulağı vardı. Duyduğu hiçbir şarkının melodisini unutmaz, detone olmaz aynı şekilde söylerdi. Müziğe yönlenmiş olsa belki de iyi bir bestekar olacaktı.

Yıllar evvel oğlum Cemal Alphan'a henüz bir iki yaşlarındayken kendisine aldığım oyun hamurlarıyla değişik heykelcikler yapıp, - yaptıklarına heykelcik denirse tabii- oynarken babamın bizi izlediğini fark ettim. Gözlerimiz karşılaştığında oyun hamurlarından kendisine de vermeme istedi. Muhtemelen ilgisini çekmişti. Ona da değişik renklerde birkaç parça hamur verdikten sonra oğlumla oynamaya kaldığım yerden devam ettim. Neden sonra oyundan başımı kaldırdığımda babamın oturduğu koltukta olmadığını ancak sehpanın üzerinde hamurlardan yaptığı heykelcikleri gördüm. Yakından baktığımda inanılmaz gerçekçi ve birbirinden güzel at, köpek, insan heykelcikleri gördüm. Neredeyse bir heykeltıraşın yapabileceği kusursuzlukta karşımda duruyorlardı. Muhtemelen babamın o yaşına kadar ilk heykeltıraşlık denemesiydi ve

inanılmaz derecede başarılıydı. Bir süre inceledikten sonra seslendim kendisine "Baba bunları bu kadar kısa sürede ve bu kadar güzel nasıl yapabildin" kısa bir sessizlikten sonra diğer odadan cevap verdi; "Ne var bunda oğlum? Cisimleri gözümde canlandığımda şekilde biçimlendirdim." Onları yapmak ona kolay gelmiş, hatta soruma da şaşırması.

Yeteneklerle doğmak ve doğuştan sanatçı olmak işte böyle birşeydi... İyi bir insan, duygusal zekası ve empati yeteneği çok yüksek iyi bir dost ve iyi bir sanatçıydı. Çok özlüyoruz Onu...

AŞKA ÂŞİK ÖZGÜRLÜĞE MAŞUK HARCAYAN ŞAİR: CEMAL SAFİ

Aşkım için canımı, özgürlüğüm için aşkı harcarım

Poetik/sanatkarane bir şiirin, kelimelerin mutlu izdivacından doğduğunu belirten Ahmet Haşim, şairi, ne bir hakikat habercisi ne belagatli bir insan ne de bir kanun vâzı/koyucusu olarak görür. Ona göre “şairin lisanı 'nesir' gibi anlaşılacak için değil, duyulmak üzere vücut bulmuş, musıkî ile söz arasında, sözden ziyade musıkîye yakın, ikisi arasında” bir dildir.

Bu cümleler sanki Cemal Safi şiirini tarif etmektedir. Hele şarkı sözü ile şiirin tamamen iki farklı vadi olduğunu ispat etmeye, Cemal Safi'yi “şarkı sözü yazarı (!)” olarak görüp küçümsemeye çalışanları peşinen tekzip etmektedir. Kaldı ki Cemal Safi'nin, safi şiir olarak kaleme aldığı şiirleri daha çok bestelenmiştir. Buradan da anlaşılacaktır ki bir şiirin bestelenmesi için şarkı sözü niyetiyle yazılmış olması şart değildir. Şiirin adeta olmazsa olmazı “imge” ve çağrışım zenginliği de pekâlâ bestelenmesi için kâfi sebep olabilir.

Her ne kadar “şarkılara söz veren şair” olarak anılsa da 200'ün üzerinde besteli şiiri dikkate alındığında Cemal Safi için, “şiirleri bestelenen şair” tabiri daha doğru olacaktır.

Cemal Safi'yi “şarkı sözü yazarlığı”na indirgeme çabası beyhude bir gayretkeşliktir. Şiirleri meydandadır ve bu sanatın inceliklerine vakıf olanlar nazmındaki şi'riyeti tasdik ve teslim edenler bu hususta nice fikirler beyan edeceklerdir. Bu yazıda Cemal Safi şiirinin ilgi çekici diğer bir yönü vurgulanacaktır. Aşk-âşık-maşuk kurgusunda onuru ve hürriyeti tercih etmesi...

Divan Edebiyatı'nda şair/âşık, sevgili karşısında hayli pasif, mahkur, makhur, zelil, yalvar-yakar bir tavr u edaya sahiptir. Sevgilinin azarlaması, tahkiri bile lütuf görülür; reddi, biganeliği, ağyar ile ülfeti hep şikayet ve sitem sebebidir. Durum halk şiirinde de aşağı-yukarı bu çerçevededir.

Türk nazmında Karacoğlan'ın

*“Ela gözlüm ben bu ilden gidersem
Zülfü perişanım kal melül melül
Kerem et aklımdan çıkarma beni
Ağla göz yaşını sil melül melül”*

diye başlayan koşmasında olduğu gibi sevgiliden, -adeta- unutulmamak için yalvaran, gidişine üzülüp “melül melül” kalmasını isteyen az sayıda mısralar yanında; yârin vefasızlığına, istignasına, ağyarla ülfetine, rakibe iltifatına öfke dolu şikayet mısraları pek çoktur.

Cemal Safi şiirinde, Divan ve Halk şiirinin “âşık-mâşuk” ilişkisinde yukarıda belirtilen genel çerçeveye uygun (sevgili karşısında yalvar-yakar, şikayetçi, sitemkâr, bedduacı, lanet okuyucu bir söyleme sahip) ifadeler kadar, bunun tam aksi istikamette başka bir yönü dikkatimizi çeker. Yazının başlığında ve Cemal Safi'nin başlığa vesile olan epigraf cümlesinde özetlenen bu özellik, pek çok şiirinde sevgiliye “git diyen, müdana etmeyen, eyvallahı olmayan, istigmayı kendi eden, azarlayan, üstenci bakan, tahkir eden, egosantrik/benmerkezci, aşka inisiyatifi maşuka bırakmayan, meydan okuyan, mağrur, minnetsiz” bir üslup olarak karşımıza çıkar. Bu ibareleri/söylemleri kesin sınırlarla birbirinden ayırmak oldukça zordur. Bir şiiri bu tavrın sadece birini dile getirirken bazen de bir dörtlük/beyitte iki-üçünü bir arada zikreder. Sevgiliye bu tarz hitapları, bazen bir şikayet şiirinin bir-iki mısrası/bir dörtlüğü, bazen de şiirin tamamıdır.

Müdanasız-müstağni âşık

Yukarıda sayılan hususlar içinde en dikkat çeken **müdanasız-müstağni** söylemleridir. Bu ifadeye yakın olan istigmayı, eyvallahı olmayışını, git deyişini de aynı çerçevede değerlendirmek mümkündür. “Hak Ettin” şiiri baştan sona bu tavrı -acımasız, ağır bir dille- haykırır:

.....
*Şimdi sende yas tutmanın sırası
Göz yaşdır can evimin kirası
Etme bulma dünyasıdır burası
Sen de bana bir zamanlar çok ettin*
.....

*Yalvarmayı yakarmayı kes artık
Bencileyin talihine küs artık
Kendi düşen ağlamazmış sus artık
Sen her derdi her çileyi hak ettin (s.114)*

Candan Erçetin'in bestelediği "Git" şiirinde Cemal Safi her ne kadar kem talihine hayıflansa da -cananından mahrum kalma ihtimalinden bile korkan âşık/şairlerin aksine- sevgiliye "git" demektedir. Git deyişinin birçok sebebi vardır. Sevgili, kâtili olacaktır ve günaha girecektir:

*Git iş işten geçmeden git çok geç olmadan vakit
Günahıma girmeden katilim olmadan git (s.35)*

Bu beyit "git" derken bile sevgiliyi kollayıp kayırmanın da hüznünü yansıtır. Yârin siyah gözlerinin arkada kalmasını, âşığın (şairin) gamlı yüzünü görüp de hüznüyle dolmasını istemez:

*Git ki siyah gözlerin arkada kalmasınlar,
Git ki gamlı yüzümün hüznüyle dolmasınlar (s.35)*

Türk edebiyatında sevgiliye beddua veya ondan şikayet edilen şiirler bir araya getirilse herhalde ciltler doldurur. Ancak müdana ve eyvallah etmeyen, git diyen şiirler/mısralar ise nadirdir. Bu özellik şairlerin kendi şiirleri içinde oranlansa herhalde Cemal Safi nazmı, birinciliği kimseye bırakmaz. Yine sevgiliye "git" diyen "Git Güle Güle" şiirinde aynı müdanasız ve müstağni ruh halini müşahede ederiz:

.....
Çıktım yürüngenden git güle güle
.....
*Çekil git canıma tak ettin yeter
İstemem, görünme düşümde bile*

*Dönmeyi deneme gözümde yoksun
Gönlümde, özümde, sözümde yoksun
Günahıma giren, zehirli oksun
Çıkarttım kalbimden, attım yad ile (s.185-86)*

Sevgiliyle ilişkide âşığın mevkii hep edilgendir. Maşuk haksız da olsa, zulüm ve cevr ü cefa da etse peşinden sürüklenilir, arkasından gidilir, yalvar-yakar olunur. Âşık sevgilinin bu müstağni muamelesini sineye

çeker, hâlâ ondan kendisine yüz vermesini bekler durur. Kısacası sevgiliye istiğna edilemez.

Sözlükler "istiğna" için "ihtiyaçtan fazlasına tamah etmemek, tok gözlü olmak" ve "teklif edilen bir şeye karşı isteksiz davranmak" diyor. Seven-sevilen münasebetlerinde kelimenin ikinci anlamı öne çıkar. Görmezden gelmek, varlığını yok saymak, değer vermediğini hissettirmek anlamlarını da taşır bu kelime. Müdana etmemek bağlamında "istiğna"dan da bahsetmek gerekir. Bu iki kavram biraz da iç içe gibidir. Cemal Safi nazmında bu hal oldukça dikkat çekicidir:

*Ne Şam'ın şekeri ne esmer yüzün
Gönlümden aşkını boşadım bugün (s.190)*

"Yıldız Falı"nda sevgilinin -ilkbaharı dahil- hiçbir mevsimi şairin umurunda değildir:

*Sormam hazanını anmam yazını
İlkbaharın gelse çekmem nazını (s.191)*

Hatta sevgili ne hali varsa görsündür. Aşk atını şahlandıırıp istediği yere sürebilir, çünkü artık âşığın gönlünün harcı değildir:

*Şahlansın aşk atın hür bundan böyle
Ne yana dilersen sür bundan böyle
Ne halin var ise gör bundan böyle
Sen benim gönlümün harcı değilsin (s.191)*

Şair sazı o kadar istiğna makamından çalar ki sevgilinin incinip küsmesi, darılması, kırılması gönlünün derdi değildir:

*Duydum ki vefasız incinip küsmüş
Kırılma ne yazar kırılmasa ne?
Bir selam yollardı onu da kesmiş
Darılma ne yazar darılmasa ne? (s.1)*

Sevgili, gönlün rızkını kestiyse ancak baş belasıdır. Böyle birinin sevgilisi olmaya mecbur değildir. Şair de bir gönle sahipse -sevgili dahil- kimse onun keyfinin kahyası değildir:

*Ey benim gönlümün rızkını kesen
Sen benim başımın belası mısın
Sevgilin olmaya mecbur muyum ben
Sen benim keyfimin kahyası mısın (s.205)*

Sevgiliyi değerli kılma hakkını bile kendinde gören şair, artık geri dönse de sevgiliye bir şans tanımayacaktır:

*Hiç şansın kalmadı dönsen de geri
Yitirdin verdiğim bütün değeri (s.125)*

Aşkta “Benmerkezci” Eda

Aşk, “canan merkezli”dir. O; isterse/lütfederse, yüz verir, iltifat eder, ellerle ülfeti keser, tebessüm eder, murada erdirir, hasılı vuslat onun elindedir; -müspet-menfi- aşka dair her şey onun keremiyle hayat bulur. İnisiyatif maşuktur. Cemal Safi de birçok şiirinde sevgilinin bu buyurgan, hükümran tahakkümünü teslim eder, hatta bundan mazoşist bir zevk duyduğunu da gizlemez. Ancak birçok şiiri -ki bu şiirlerin sayısı da az değildir- yar cevri ü cefasına sabır taşının çatladığı, maşukun bî-mihriban tavrına kahrettiği mısralarla doludur. Bu ve benzer muhtevadaki terennümlerine mukabil aşkta inisiyatifi elden bırakmaz, aşk-âşık-maşuk denkleminde merkeze kendisini oturtur:

*Henüz layık değilken tomurcuk kadar aşka
Sana gül bahçesini kim açar **benden** başka (s.36)*

Sevgiliye beddua-kargış-ilenme Türk Edebiyatı'nda en az şikayet kadar yaygındır. Ancak bunu kendi üzerinden, kendini merkeze alarak dile getirmek sıkça rastlanır bir durum değildir. Cemal Safi bunu epigraf cümlesinde özetlediği şekliyle birçok şiirinde yüksek ve hatta mağrur bir ses tonuyla ifade eder. Gururunu aşka da maşuka da ezdirmeyeceğini, tamamı bir beddua olan “Dönüşü Olmayan Gidişin Olsun” şiirindeki “Ne **benli** hayalin ne düşün olsun”, “Kapımda dilenmek son işin olsun” (s.240) mısralarında dile getirir.

Sevgilideki gurur ve nazın büyümesini bile kendi aşkına bağlar. Bu, sen kimsin ki demenin mısraya dökülmüş halidir:

Aşkım la büyüyor gururun nazın (s.65)

Beddua/kargış mısralarında 1. tekil şahsı belirten her kelime her ek, beddua olmaktan çıkıp aşk duygusunun merkezine şairi koymuş olur:

*Bir gece yanında olamayınca
Dönele dur **beni** alamayınca
Düşmanından dilen bulamayınca (s.221)*

*“Soluğun kesilsin **benim** yüzümden”
“Küllüklerde ara izmaritimi”*

*Çek **benim** kahrımı çile çile çek
Herkes seni **bana** köle bilecek (s.222)*

Şu dörtlük sanatından emin sanatkâr egosunun özlü bir tasviri gibidir:

*On binde bir kula kismet olsam da
Kadrimi bilmedin nimet olsam da
Ben senin bahtına gülen ayvaydım
Sen **bana** ağlayan nar olamadın (s.223)*

Onurlu, gururlu, mağrur, üstenci şair

Gurur, onur, mağrurluk, üstenci tavır; kibri çağrıştırırsa da gurur/onur sahibi birinin izzet-i nefsinin, şahsiyet ve haysiyetini savunup korumak gibi bir hakkı da inkâr edilemez. Her insanın bir şanı, şerefi vardır. Cemal Safi şiirinde bir gururlu dik duruş, şan ü şerefine leke sürdürmeme kararlılığı ayan beyandır. Bu tavizsiz tavır sevgiliye karşı da geçerlidir:

*Göz yaşı dilersen gelme yanıma
Ağlamak yakışmaz benim **şanıma** (s.99)*

Sadece gururu/onuru değil, -sevgili de olsa- mağrur şahsiyetini korumak adına (minnetsizlik, müdanasızlık, istiğna, vazgeçme, eyvallah etmeme vs.) hangi tavırları takınmak gerekiyor ise onları şu iki mısraya teksif etmiştir:

*Ben ki dönüp bakmadım peşimden koşanıma
Yakışır her sefalet benim **mağrur şanıma** (s.117)*

Onurlu duruş aşkı pahasına ise aşkını da kurban etmeye hazırdır:

*Tereddüt etmeden söyle gideyim,
Eğer gönlün benden bıkar gibiyse,
Aşkı **onuruma** kurban edeyim,
Her şey bir vedama bakar gibiyse (s.139)*

Aşk; imalı kelimeler, sitekler, taş atmalar, kaş çatmalarla bir şantaj vasıtasına dönüşecekse bu sadece şairin pek düşkün olduğu gururunu kıracaktır:

İmalı kelimalar, sitemler, taşlar

Kırdı gururumu çatılan kaşlar (s.139)

Maşuk ne kadar uğraşırsa uğraşsın, hangi darbeyi vurursa vursun; âşığın tahammülünü yıkamayacaktır, çünkü gururuna düşkündür ve bu düşkünlük onu perişan olmaktan kurtaracaktır:

Her darbene tahammül edecektir bedenim

Gururum mâni olur perişanıma benim (s.36)

“Mesihin Olacağım”da son mısralar mağrurluğun, benmerkez-ciliğin, üstenciliğin zirvesidir. Bunlara zalimliğe varan intikamcı, acımasız, bedduacı bir ruh halini bile ilave edebiliriz:

“Evlat acısı gibi içinde kalacağım”

“Kıymet körü kalbini kırıp kaybolacağım”

“Seni hep hasretimin hapsinde bulacağım”

“Gözlerinden en tatlı uykunu alacağım”

“Faiziyle ödetip hıncımı alacağım”

“Şefaata beklediğin Mesih'in olacağım” s.229-30.

Sevgiliye had bildirmek, hatasını söylemek, hesap sormak hangi âşığın haddidir. Ama Cemal Safi lafını esirgemez:

Yavaş ol sevgilim serin gel serin

Sadece sen misin dillere düşen (s. 216)

Yaşayan Türkçenin zengin kelime servetini mutlu kelime izdivaçlarıyla imgelere dönüştüren, Türkçeye hizmet ödülleriyle layık görülüp birincilikler alan, adına Türkiye ve Türk dünyası çapında şiir yarışmaları düzenlenip ödüller verilen bir Türk şairini, şiirleri bestelendi bahanesiyle “şarkı sözü yazarı” diyerek küçümsemeye kalkışanlara ancak istihza ve istigna ile şöyle bir bakıp geçilir.

Bilinen kelimeleri şaşırtıcı birliktelikler halinde yan yana getirip yepyeni mana âlemleri inşa eden Cemal Safi, sair şairlere nispetle aşk-âşık-mâşuk üçgeninde bariz bir farka sahiptir. Bu fark aşk ve maşuk karşısına, benliğinin haysiyeti ve hürriyetine düşkünlüğüyle çıkmasıdır. Nitekim bir söyleşisinde sarfettiği ve yukarıya epigraflık olarak aldığımız “Aşkım için canımı, özgürlüğüm için aşkı harcarım” cümlesi; aşk ve sevgili karşısında şairin tepki, tavır ve duruşunu özetler mahiyettedir. Nedir bu tavırlar denilirse çoğu zaman iç içe ve birbirleriyle alakalı (git diyen, müdana

etmeyen, eyvallahı olmayan, istigmayı kendi eden, azarlayan, üstenci bakan, tahkir eden, egosantrik/benmerkezci, aşkta inisiyatifi maşuka bırakmayan, meydan okuyan, mağrur, minnetsiz gibi) birçok tabiri anmak gerekecektir. Bu sayılan hususların her biri bir şiirin konusu olarak değil de birkaçı bir arada olmak kaydıyla aynı şiirde farklı mısralarda ifadesini bulmuştur. Bu duygu ve düşünceler diğer şairlerde yok değildir, ancak Cemal Safi farkı bir şairin bütün şiirleri içindeki nispet ve bunlarla ilgili hissiyatın zenginliği açısından bakıldığında ortaya çıkmaktadır.

Ahmet Haşim ile başlayan yazıyı yine onun bir sözü ile sona erdirelim: “En güzel şiirler mânâlarını kâriin (okurun) ruhundan alan şiirlerdir.” Cemal Safi, sevgiliyi siygaya çeken, kendi onurunu koruyan -ve bestelenen- şiirleri dahil, her okunduğunda okurlarının ruhuna hitap etmeye devam edecek bir şiir evreninin kutlu-bahtlı şairidir.

Sağlığında sık sık bir araya geldiği vefalı dostlar, ebedi uykusuna yatan Üstad Cemal Safi'yi kabrinde de yalnız bırakmıyorlar.

İlkadım Belediyesi eski Belediye Başkan Yardımcısı **Şerif MIRİK**

ŞERİF MIRİK'IN BAKIŞ AÇISIYLA CEMAL SAFİ'YE DAİR İKİ AYRI YAZI

YAZI-1: Aşk tek heceye sığdıran adamdı o..

1938'de Samsun'un Karadeniz'e bakan bir sokağında dünyaya geldi. Elinde kalem yoktu, torna tezgâhında demir büküyordu.. Tornacı olacaktı belki... Ama kelimeleri öyle bir torna tezgâhından geçirdi ki, çıkan her dize gönüllere işledi.

1959'da ailesiyle birlikte Ankara'ya taşındı. Büyük Otel'de babasının yanında çalıştı yıllarca. Şiir yazmıyordu ama insanları dinliyordu. Kalplerini, dertlerini, yalnızlıklarını..

Belki de o yüzden, kırkına yaklaşırken kelimeler dökülmeye başladı içinden.

Ve öyle bir başladı ki, kaleminden dökülen her dize, bir şarkıya dönüştü. Orhan Gencebay'ın, Zekai Tunca'nın, Selçuk Tekay'ın notalarında yankılandı sözleri.

“Rüyalarım Olmasa” dedi, milyonlar ağladı. “Vurgun” dedi, kalplerin içinden geçti. “İmkansız”la Türk müziğinin altın sayfalarına adını yazdırdı. Muazzez Abacı'nın, Muazzez Ersoy'un sesinde, Candan Erçetin'in, Zekai Tunca'nın yüreğinde yaşadı kelimeleri.

Şiirleri sadece bestelenmedi, dillerde, kalplerde, meyhane köşelerinde, yalnız odalarda yankılandı. “Sende Kalmış”, “Kıyamete Kırk Kala”, “Ya Evde Yoksan” dedi... Zaman geçti, ama o kelimeler eskimedi.

Türkçenin en içli, en süssüz, en sahici seslerinden biriydi. Türkçeyi “en güzel kullanan şair” seçildiğinde, aslında herkes zaten biliyordu: O, kelimenin ustasıydı. Her dizesinde aşk vardı, hasret vardı, bazen taşlama, bazen teslimiyet..

17 Nisan 2018'de sustu kelimeleri..

Ama bir şarkı çalıyor hâlâ radyolarda, bir mısra yankılanıyor birinin kalbinde. Cemal Safi, aşkı ezberleten şair olarak yaşıyor kalplerde.

YAZI-2:

Çırpınan Ellerinize Dert Görmesin Efendim...!: Cemal Safi

Türk edebiyatının kalbine kazanmış isimlerden biri, şiirleriyle milyonların duygularına tercüman olan, gönül dünyasının inceliğini her dizesinde hissettiren büyük üstat: Cemal Safi.

Cemal Safi, şairliğinin de önünde zarafetiyle, letafetiyle, inceliğiyle Anadolu'nun saf ruhunu yaşatan bir insandı.

Üstatla bir araya gelen herkes, soyadı gibi safi Türkçesi'nin berraklığı karşısında lâl olur, sohbet sofrasından nasiplenirdi.

Bin sancıyla doğan şiirler, okuyucunun gönül salıncağında sallanır.. Yunus'un deyimiyile “Her dem yeniden doğarız, bizden kim usanası” şiarınca ölümsüzlük libasını giyerdi.

Tanışmanın Vesilesi

Bizim yollarımızın kesişmesine Samsun vesile oldu. Samsun'da şiir denildiğinde akla ilk gelen isimlerden, Cemal Safi'nin de “üç kalfamdan biri” diyerek işaret ettiği Kenan Yavuzarslan tanışmamıza aracılık etti.

O gün hayatımın en kıymetli dostluklarından birine adım attığımı henüz bilmiyordum.

Aşkın ve İnancın Şairi

Cemal Safi'nin en belirgin özelliği şiirlerinde olduğu kadar hayatında da aşkı ve inancı bütün benliğiyle yaşamasıdır.

Onun dizelerinde aşk, yalnızca iki insan arasındaki duygudan ibaret değildir. Bir vatana, bir şehre, bazen de kaybolmuş bir zamana duyulan özlemdir...

Samsun Sevdası

Üstat, aynı zamanda Samsun sevdalısıydı. Doğduğu topraklara bağlılığını/bağımlılığını her fırsatta dile getirir, Bu sevgi damla damla şiirlerinden akar bütün benliğinden taşardı.

Safi için Samsun bir şehir olmanın ötesinde bir baba ocağı ve ana kucağıydı.

Vefalı Bir Dost

Her hafta mutlaka telefonla sohbet ederdik. Telefon konuşmaları yetersiz kaldığında, “Hocam, bu hafta sonu müsaitseniz geliyorum.” derdim. Bir kez olsun geri çevrilmedim. Hep güler yüzle, samimiyetle karşılandım.

Cemal Safi'nin aramızdan ayrılışının ardından sevgili asistanı Gül Hanım aracılığıyla bana uzanan vefa emanetinden haberdar oldum.

Üstat bana kıymetli bir emanet bırakmakla birlikte her daim gönül hanemin en değerli yerinde muhafaza edeceğim şu sözleri nakşetmişti:

“Kitaplığımı ona verin. O, insan kıymeti bilen vefalı bir dost.

İnsan kıymeti bilen, kitap kıymetini de bilir. Bu kitaplar onundur.”

Bayramların Sessiz Hediyesi

Onun zarafeti, en küçük ayrıntılarda bile hissedilirdi. Dini bayramlarda bazen benden önce arardı. Telefon çaldığında utanır, açmazdım. Birkaç dakika sonra beni geri arar, hâl hatır sorar, bayram tebriğini tamamlardık. Bu hatıra onun gönül inceliğinin ve insana verdiği değerinin önemli nişânelerinden biridir.

“Şair Doğmadan Şair Olunmaz”

Cemal Safi'yi tanıdıktan sonra anladım ki:

“Şair doğmadan şair olunmaz.”

Bir gece yarısı, Ankara'da dost sohbetindeydik. Telefonu çaldı. Arayan, tek heceli bir isimdi.

Yaklaşık yarım saat süren özel bir sohbete tanıklık ettim.

Kelimeler hece vezninde adeta dans ediyor, Türkçe bütün ihtişamıyla dile geliyordu.

O an bir kez daha kendi kendime dedim ki:

“Türkçe muhteşem bir dil... Lakin konuşmasını bilene.”

Halkın Gönülünde Bir Ses

Cemal Safi gerek edebiyat çevresinde gerek halkın gönülünde yaşayan bir şairdi.

Güzel insanın gönül hanesindeilmekilmek nakşettiği şiirler, kitaplarla ve bestelerle hayatın içine karışırdı.

Kimi zaman bir düğünde, kimi zaman bir ayrılık şarkısında, bazen de yalnız bir gece yarısında onun sedası yankılanırdı.

Üstadın şiirleriyle gönül bağı kuran herkes adeta kendi hikâyesini üstadın kalemiyle yeniden yazar, yüreğinin ritmini onun sadasıyla dinlerdi

Hatırlarda Yaşayan Bir Üstat

Cemal Safi, şiiriyle olduğu kadar insanlığıyla da ölümsüzleşmiş bir gönül insanıdır.

Onu tanımak, benim hayatımda aldığım en büyük hediyelerden biriydi.

Bugün aramızda değil fakat hatıraları, dizeleri ve bıraktığı insanlık mirasıyla yaşamaya devam ediyor.

Onu anmak, bir şairi hatırlamanın ötesinde insan kıymeti bilmek, vefalı olmak, dostluk gibi bugün unutulmaya yüz tutmuş birçok değere tekrak tanık olmaktır.

Şairler ölmez.

Onlar kelimeleriyle yaşar, gönüllere dokundukça ölümsüzleşirler.

Cemal Safi de işte bu ölümsüzlerden biridir.

Şerif MIRIK Cemal Safi ile birlikte

CEMAL SAFİ

-AŞKLARIN ŞAİRİ. GÜÇLÜ KALEM...

-PAYLAŞIMCI...

-ADAM GİBİ ADAM...

-birçok meziyeti kendinde barındıran CEMAL SAFİ...

-Aşkı en güzel tarif eden CEMAL SAFİ...

-Bütün şiir gönüllülerini çok sevdiği Akçay'da yıllarca bir araya getiren CEMAL SAFİ...

-Şiiri herkese sevdiren, bu işe gönül verenlere, kendi çatısı altında toplayarak her zaman yardımcı olan

CEMAL SAFİ...

-Türkiye'de ve yurt dışında herkesin gönlüne değen (dokunan) CEMAL SAFİ...

-Türkiye'de ve yurt dışında düzenlenen şiir etkinliklerinde mihmandarlık yapan CEMAL SAFİ...

-Şarkı sözüyle şiirin farklı şeyler olduğunu, yazmış olduğu şiirlerde apaçık gözler önüne seren CEMAL SAFİ...

-Şiiri, içten gelen yaşanmışlıklar; Şarkı sözünü ısmarlama olarak düşünen CEMAL SAFİ...

CEMAL SAFİ başlığı altında söylenecek ve yazılacak o kadar çok şey var ki sayfalar yetmez.

-Onunla ve şiirleriyle, beste ve şarkı olarak buluşan şanslı insanlardanım...

-CEMAL SAFİ şiirlerinden yaptığım;

*İlk Bestem:

“SEN BİLMİYORDUN”

Sözler: CEMAL SAFİ

Beste: Tuncay Yalın

Yorum: Hakan Taşçıyan

*İkinci Bestem:

“SENİ ARARKEN”

Sözler: CEMAL SAFİ

Beste: Tuncay Yalın

Yorum: Tuncay Yalın

*Üçüncü Bestem:

“KALECİK YARASI GÖZLERİN VARYA”

Sözler: CEMAL SAFİ

Beste: Tuncay Yalın

Kendisiyle yaşadığım küçük bir anı:

Aydınlık evlerdeki ofisinde oturduğumuz bir gün bana şöyle demişti; “Tuncay, benim şiirlerimden beste yapmak büyük cesaret ister, sen bunu layıkıyla başardın.”

Sağ olsun çok mutlu olmuştum.

Büyük ustamızı özlem, minnet ve rahmetle anıyorum, mekânı cennet olsun.

Sevgi ve saygılarımla...

CEMAL SAFİ DENİNCE

Benim ömrüm notaların elinden tutup, kendimi aramakla geçti. Gerek Güzel Sanatlar Lisesi'nde öğrenciyken gerekse üniversitenin müzik bölümünü bitirip öğretmen olduğumda, gönlümde yer eden hep türkülerimiz olmuştur. O dupduru, o sınımsızca ezgilere eşlik eden sözlerin bu toprakları mayaladığına bütün samimiyetimle inandım. Halk ozanlarımıza ve şairlere olan hayranlığım işte o sebeple başladı. Neşet Ertaş'ın: "Nerede bir türkü söyleyen görürsen korkma yanına otur çünkü kötü insanların türküsü olmaz" ve Aşık Veysel'in: "Anlatmam derdimi dertsiz insana, dert çekmeyen dert kıymetin bilemez". Sözleri bir bakraç süt gibi tertemizdi ve ışığıyla yolumu aydınlattı. Nerede güzel bir mısra duysam şairini de merak ettim seneler boyu.

Müzik dünyasının bu kadar içinde olup Cemal Safi'ye yol düşürmemek de imkansızdı elbette. O karşılıksız sevmelerimizin dost sesli tercümanıydı. Uykusuz gecelerden sesleniyordu çaresizliğimize:

*Gözlerim uykuyla barıştı sanma
Sen gittin gideli dargın sayılır
Ben de bir zamanlar sevildim amma
Seninki düpedüz vurgun sayılır*

Onu okurken gözyaşı dökmenin âşık olmanın ispatı olduğunu anlıyorsunuz. Tek aşk mağdurunun kendiniz olmadığını fark ediyor, çaresizliğinizden bile bir çare inşa ediyorsunuz:

*Armağan ettiğin kutsal mendile
Akarken içimi dağılayan çile
Manavgat denilen çağlayan bile
Benim gözyaşımından durgun sayılır*

Dünya üzerinde şiirin ruhunu böylesine yürekle mühürleyebilen kaç medeniyet vardır acaba? Kaç medeniyetin türküleri buram buram gönül kokar? Ve kaç medeniyet bir yüzyıla Cemal Safi ayarında şairler sığdırabilir? Cemal Safi denince gönül burcunda bir bayrak dalgalanıyor, insanın gelecek güzel günlere inancı tazeleniyor.

Yaşarken tanışma fırsatı bulamadığımız büyük ustayı Konuştuğumuz Dile Serenat programı vesilesiyle anma imkânı bulmak beni de fazlasıyla mutlu etti. Daha önce yayınlanan Serenat Kitapçıklarında olduğu gibi Cemal Safi sayısında da birbirinden kıymetli kalemlerin hatıralarına şahitlik edeceğimizi biliyorum. Bu vesileyle onuncusu hazırlanan Serenat Kitapçığında Cemal Safi'ye dair kanaatimi paylaşma imkânı veren kıymetli dostum Hüseyin Uzel'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Kanaatim odur ki birçok şairimiz hakkında oluşturulan bu kitapçıklar 20 yıl içerisinde tarihi bir kaynak olarak geleceğe ışık tutacaktır. Kırıkhan da şef olarak görev yaptığım Gazella Gazella Koromuz adına bu büyük ustanın çok kıymetli ailesine ve dostlarına selamlarımı iletiyor, aziz ruhuna Allah'tan rahmet diliyorum.

*Gazella Gazella Korosu kültür dünyamıza atılmış bir imzadır. Şef olarak kıymetli kardeşim Uğur Dağ'ın yönettiği koro, geçtiğimiz yıl dernekleşerek tüzel kimlik kazandı. Bu vesileyle bilinmesini isteriz ki başarıları, gurur kaynağımızdır. 12 Şubat 2026 tarihinde bestelenmiş Cemal Safi şiirlerini icra edecek olan koro üyesi müzisyenlerimize, solistlerimize ve kadim dostum Uğur Dağ'a teşekkürü bir borç biliyorum.

Hüseyin Uzel.

SAFİ ŞİİR SAFİ AŞK

Hani çoğu zaman duygularımızı tarif edemeyiz. Ne söylesek az kalır, eksik hissederiz. Aşkı o kadar yoğun yaşıyor ve o kadar derin duygular besliyoruzdur ki yakıştıramayız eksik kalan tarifleri sevdamıza. Sevmek, özlemek, istemek, beklemek... İşte bunları gönlünde doyasıya yaşamış bir şair.

Şiirlerinde aşkı tarif eden, tarif edemediğimiz duygularımıza tercüman olan büyük üstad Cemal Safi. Kimi zaman aşkını "Sanem"e benzetip yücelten kimi zaman ayrılık acısıyla O'na sitem dolu sözlerle "git de Allah aşkına bir selama muhtaç et." diyebilecek kadar yüreğini tüketen... Diğer taraftan sevgilinin olmadığı cennetin kendisine sürgün cehennemine ödül sayılacağını söyleyen gönül adamı. Sevgiliye kavuşmanın aşğın duygularına zarar verebileceği, sevgilinin ulaşılabilir yerde olduğu ve bu kavuşmanın aslında aşğa içten içe mutluluk verdiği divan şairlerini bizlere hatırlatan Cemal Safi, şiirlerinde kullandığı mekânsızlık ve zamansızlık imgeleriyle, telmihleriyle ve ustalıklı kullandığı diğer edebî sanatlarla adeta her bir şiirini divançe edasıyla bizlere sundu. Tıpkı divan şairleri gibi şiirlerinde sevgiliyi çoğu kez yücelten ve belki de bir beşere fazla gelecek nitelemeler, benzetmeler yapan şair aynı zamanda sevgilinin ilgisizliği ya da aşk acısıyla yeri geldiğinde sevgiliye beddualar yağdıracak dizeleri yazmış. Bunları yaşarken ve yazarken Allah'ın varlığı, birliği, tek ve benzersiz olduğunu bilerek ve belki de gönlünü yaratan, tükettiği yüreğin mutlak sahibi olan Allah'tan af dilemek bağlamında, ilahî aşkı şiirinde konu edinip en yüksek perdeden "meded ya kâinatın ulu imparatoru" diyerek duasını etmiştir. Popüler kültürün sözlü kültürü yok etmeye yüz tuttuğu günümüz dünyasında Cemal Safi; sözünün inceliği, anlam yoğunluğu ile kültür varlığımız olan şiirlerimize kendi üslubu ile damgasını vuran şairimizdir. Cemal Safi şiirlerindeki anlam yoğunluğu, kullandığı imgeler, telmihler ve

edebî sanatlarla her ne kadar bizlere -eskiyi- divan edebiyatını hatırlatsa da günümüze ait olduğunu güncel olduğunu "telefon"u şiirine alarak bizlere gösteriyor. O'nun bu yönü bana Yahya Kemal Beyatlı'nın "ne harabiyim ne harabatıyım, kökü mazide olan atiyim." cümlesini anımsatıyor. Evet Cemal Safi'de geçmiş, bugün ve gelecek arasında köprü kuran edebiyatımızın usta kalemlerinden.

Hülasa; bizlere, Türk edebiyatına onlarca şiir bırakıp giden Cemal Safi "Tek Hece Aşk" şiirinde aşk'ı yaşanmadan çözülmeyen sır benim' diye tanımlamıştı. Öyle ki şairin her bir şiirinde yürekleri titreten cümlelerini okuyup kendine has seslendirmelerini dinleyince Cemal Safi'nin o aşk sırrına ermiş olduğunu açık bir şekilde görüyoruz. Gönlü huzur bulsun, rahmetler olsun.

AŞKIN ŞÖVALYESİ CEMAL SAFİ

Aşk nedir? Nasıl tanımlanır? Nasıl anlatılır? Nasıl yaşanır? Aşka dair ne kadar soru varsa akli kurcalayan cevabını bulabileceğin şairdir Cemal Safi...

Aşğın tarifleyemediği, söyleyemediği ve söyleyemeyeceği duyguları anlatmıştır Cemal Safi...

Her güzel değerin hoyratça, acımasızca aşındırıldığı bu son yüzyılda aşk duygusunu savunan şövalyelerin en önemlilerinden biridir Cemal Safi...

“Aşk, hayatın anlamını arayıştır.” Cemal Safi'de... Bu arayış için çıktığı yolculuğu “Tek Hece Aşk”ta ne güzel anlatmıştır.

Yüreklere yangın çıkaranında, yeryüzünde veremi üretenin de, zalimi alim, vahşiyi yahşi edenin, Mevlana'yı döndürenin, kainatı yaratanın aşk olduğunu ispatlamış şairdir Cemal Safi...

Maşukun aşka ettiklerini de çok güzel anlatmıştır Cemal Safi;

*Yeryüzü hiç afet görmedi sanma
Ey benim aklımı alan muamma
Her türlü felaket mümkündür amma
Sen gibi kıyamet bir gelir gider
(Bir gelir gider)*

*Aşkın insana neler yaptığını;
Ateşe su dedim göz göre göre
Aklım zavallıydı duyguma göre
Bahtıma şükretti Mecnun bin kere
Ağlarsın düştüğüm halleri bilsen...
(Ağlarsın bilsen)*

Şeklinde ne güzel anlatmıştır Cemal Safi...

*Aşkın kendine ettiklerini de anlatmış Cemal Safi;
Alınım da açtı yüzüm de aktı
Kimseye verecek hesabım yoku.
Günah kervanımı pazara çekti
Yükümde ne varsa hepsini saydı.
Ah şu şairliğim olmaz olaydı .
(Ah şu şairliğim)*

*Yakup Tahta Biyoloji derslerini sayısala mesafeli öğrenciler için bile sevilir hale getirmiş bir güzel insan. Onu okul koridorlarında, merdivenlerde veya asansörde birilerine şiir okurken görebilirsiniz. Okuduğu şiirler çoğu zaman Cemal Safi şiirleridir. Yukarıdaki yazıyı yazarak bizlere Cemal Safi'yi bir sayısalcının gözüyle görme imkanı veren kıymetli öğretmenimiz Yakup Tahta'ya kalbi teşekkürlerimi iletiyorum.

Hüseyin UZEL

CEMAL SAFÎ'NİN VEFATININ ARDINDAN...

“Kelimeler Suskun, ŞİİRLER Yetim Kaldı...”

Şükran SAFÎ (Eşi):

"55 yıllık eşimdi. 29 Ekim'de 55 yılımız bitmiş, 56'ya girmiştik. Allah razı olsun bana bir yığın hatıra, evlatlar, torunlar bıraktı gitti. Çok mutluyum onun eşi olduğum için. İnşallah öbür dünyada da karşılaşırız, inşallah kolay suallerden geçsin, yazdığı şiirler gibi orada da Rabb'ime güzel cevaplar versin.

Çok güzel günlerim geçti. Çok hoş tuttu beni. Çok sevdik, sevildik...”

Orhan GENÇEBAY (Sanatçı):

"Sevgili Cemal ağabeyim, yaşayan bir efsaneydi. Onun yeri bende bambaşkadır, aynı topraklarda, aynı mahallede doğduk, büyüdük. Benden büyüktü, ağabeyimizdi...

Son derece duygulu ve bana son derece ilham veren biriydi. Onun sözlerini bestelemeye çalıştım ama her bestelemeye çalıştığımda çoğu sözü bozar mıyım endişesini de yaşattı bana. Hepsi harika anlamları olan cümlelerdi, mesajlardı. Nur içinde yatsın, Allah gani gani rahmet eylesin...”

Hakan TAŞIYAN (Sanatçı):

"Çok üzgünüz. Çok değerli, yürekli bir insandı. Dünyaya böyle insanlar nadir geliyor. Nur içinde yatsın, toprağı bol olsun."

Zekai TUNCA (Sanatçı)

"Merhumun yanında konuşurken dikkatli olmak gerekirdi, ağzınızdan çıkan bir kelimeye anında bir dörtlük bağlardı kafiyeli vezinli. Ruhü şad olsun. Bana açtığı yeni ufuklar için de gani gani rahmet diliyorum."

Yusuf Ziya Yılmaz (Samsun Büyükşehir Belediye Eski Başkanı):

"Samsun'umuzun yetiştirdiği, edebiyatımızın büyük şairlerinden, Türkçe'nin söz ustası, gönül insanı Cemal Safi'yi Ankara'da Hakk'a uğurladık. Rabbim mekânını cennet eylesin. Ailesine ve sevenlerine bir kez daha sabır ve başsağlığı diliyorum."

Önder KAHVECİ (Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı):

Türk Edebiyatı Büyük Bir Değerini Kaybetti

"Günümüzün duayen şairi, edebiyat dünyasının kilometre taşı, binlerce dizeye ve yüzlerce şarkıya hayat veren bir büyük söz ustasını son yolculuğuna uğurlamanın üzüntüsü içerisindeyiz. Cemal Safi, kalemiyle kelimelere hayat veren, şiirleriyle sanatçılara ilham veren, milyonlarca dinleyene ise sonsuz haz veren büyük bir şairdi. Onun vefatıyla edebiyat dünyamızdan bir yıldız daha kaydı. Yeri doldurulamayacak usta şairimize Türkiye Kamu-Sen ailesi olarak yüce Allah'tan rahmet, ailesi yakınları ve Türk milletine baş sağlığı diliyorum."

Devlet BAHÇELİ (MHP Genel Başkanı):

"Usta söz yazarı, şiirleriyle kalplere taht kurmuş, düzgün ve ahlaklı hayat çizgisiyle hürmet kazanmış, edebi kabiliyet ve kalitesiyle milletin hayranlığını hak etmiş merhum Cemal Safi'ye Allah'tan rahmet, ailesine, millete ve sevenlerine başsağlığı dilerim.

Merhum Cemal Safi ne güzel de söylemişti;

Yakışmıyor cepheyi terk edişin,
Mert dayanır, namert kaçır sevdiğim.
Fazla sürmez hatanı fark edişin,
Hüzün eken, hüsrana biçer sevdiğim.

Mekanı cennet, ruhu şad olsun."

Üstad Yavuz Bülent Bakiler'i 2019 yılında Hatay'da misafir etmiş, Konuştuğumuz Dile Serenat'ın sekizinci sayısını kendisi için hazırlamıştık. O günden sonra da aramızda silinmez bir kardeşlik hukuku oluşmuş, unutma hastalığına tutulduğu son günlerine kadar irtibatımız hep devam etmişti. Üstad Yavuz Bülent Bakiler maalesef 28 Eylül 2025 tarihinde her fani gibi dünya hayatını tamamlayıp, ahiret yurduna sevdiklerinin yanına göç etti. Sivas'ta düzenlenen cenaze törenine kıymetli ağabeyim Kemal Güney'le birlikte katılmış; Mehmet Ali Kalkan, Kenan Çarboğa, Turgut Tamer gibi dostlarla birlikte kendisine son görevimizi yerine getirmiştik. Bu büyük şairimize Allah'tan rahmet, aile efradına sabırlar diliyorum. Hatırasını bir veda şiiriyle selamlamak boynumuzun borcudur:

DUA

Rabbim, huzuruna aldın ya bugün,
Nimetinle dokun Yavuz Bülent'e.
Vuslatı ukbaydı, dünyası sürgün,
Himmetinle dokun Yavuz Bülent'e.

O, bu kaypak çağın mert şairiydi,
Sözü yumruk gibi sert şairiydi,
Derdi yurdu olan dert şairiydi
Kısmetinle dokun Yavuz Bülent'e.

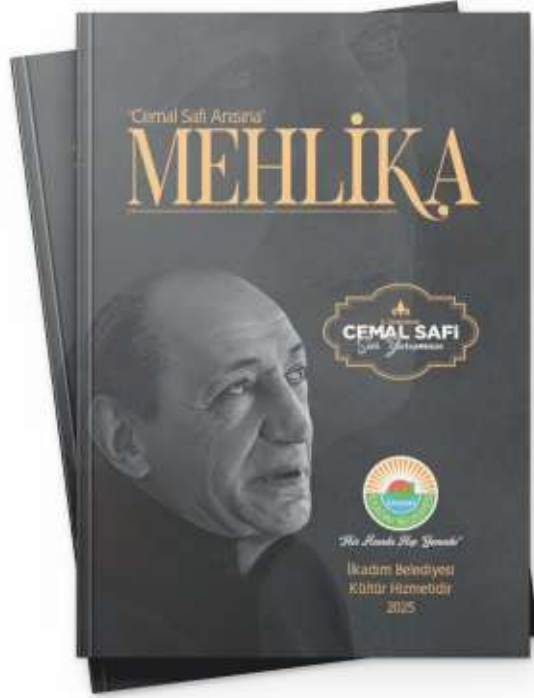
Sinmişti benzine rengi firakın,
Bir sana dost idi, bi sana yakın,
Ruhunu incitme kabrinde, sakın
Nusretinle dokun Yavuz Bülent'e.

O deniz, biz ırmak, Sivas'a aktık,
Ne feryad eyledik, ne ağıt yaktık,
Kabrine bir avuç toprak bıraktık,
Hikmetinle dokun Yavuz Bülent'e.

Özden ayrı kemikmişiz, etmişiz,
Onunla yetişmiş, onda yetmişiz,
Elbet hakkımızı helâl etmişiz,
Rahmetinle dokun Yavuz Bülent'e.

Hüseyin UZEL

2025 yılında altıncısı düzenlenen Cemal Safi şiir yarışmasının birincisi Mehlika şiiriyle Hatay'dan Hüseyin UZEL olmuştur. Daha sonra seçkiye giren şiirler Mehlika adıyla kitap haline getirildi. Bu vesileyle Cemal Safi'nin hatırasını yaşatan İlkadım Belediyesi'ne ve Jüride bulunan Prof.Dr. Şahin Köktürk, Kenan Yavuzarslan, Alpaslan İncesu, Mustafa Bilir, İltar Yeşilay ve Kadir Yalnız'a emekleri için teşekkür ediyoruz.

KONUŞTUĞUMUZ DİLE SERENAT
programlarına özel yayınlanan tüm yazılara ve hatıra kitapçıklarına
www.huseyinuzel.com.tr
adresinden ulaşabilirsiniz.

